

IOV

Introducere

„Este prima si cea mai veche formulare a eternei probleme: destinul omului si modul in care Se poartă Dumnezeu cu el aici pe pamant... Durerea sublima, reconcilierea sublima; cea mai straveche melodie corală ce picura din inima omenirii - atdt de dulce, atdt de mdrdat; ca o noapte caldă in miez de vară, adoma lumii cu marile si astrii sai Nu cred sd mai fie, in Biblie ori in orice altă scriere, o opera care sd-i egaleze mdiestria literară. ”

- Thomas Carlyle

I. Locul unic in Canon

Iov este singura carte de acest fel din tot Cuvantul lui Dumnezeu: un dialog dramatic, de proportii, redat in versuri, inserat a-semenea unui diamant cu multe fete, Tntre un prolog și un epilog ce sunt redactate tn prozl Initial cartea a fost scrisa, in limba ebraica, aproape integral Tn versuri, cu exceptia capitolelor 1, 2, 32:1-6a si 42:7-17. Samuel Ridout comenteaza pe marginea locului pe care TI ocupa in Sfanta Scriptura:

Judecand dupS dimensiunile ei și dintr-o scurtS privire asupra continutului, ne dam imediat seama ca avem in cartea Iov un fragment foarte important din Cuvantul lui Dumnezeu. și totuși cat de neglijatS este, de catre cei mai multi, aceasta parte Tnsemnata a Bibliei! O familiarizare cat de cat aprofundata cu continutul ei constituie mai degraba exceptia, decat regula.¹

Maiestuozitatea limbajului este recunoscuta chiar (ba uneori Tn mod special) de catre necredincioși. Desigur, rationalistii nu due lipsa nici in cazul acestei carti de teoriiile lor privitoare la „surse,” „oedactari,” si „interpolari” - ca de obicei, nefiind Tn stare sa dea Tn vileag absolut nici un manuscris Tn sprijinul teoriilor lor distinctive.

Marele Reformator Martin Luther, el Tnsusi fiind un talentat scriitor si traducator, a afirmat ca Iov este „mai sublima si mai magnifica decSt orice alta carte din Scriptura.” Alfred Lord Tennyson, care, Tn calitatea de poet laureat al Angliei a fost Tn

mod cert in masura sa emita judecati de valoare asupra poeziei, a calificat cartea Iov drept „cel mai sublim poem din literatura anticasa sau moderna.”

In lumina stilului ei elevat si a spiritului patrunzator de analiza a conditiei umane,, nu e de mirare ca limbajul nostru cotidian a fost mult Tmbogatit prin expresii provenite din continutul ei. Redam mai jos cateva din aceste expresii, imprumutate fara Tndoiala din cartea Iov, cele mai multe fiind citate preluate ca atare, care au patruns Tn vorbirea noastra de toate zilele (cu precizarea ca aceste expresii sunt proprii limbii engleze, varianta romana fiind oarecum diferita, n.tr.):

Tot parul mi s-a zbarfit (4:15b)

Viata mea este doar o suflare (7:7a).

Imi voi lua viata Tn maini (13:14b).

„Mangaietorii lui Iov.” (Aceste cuvinte nu figureazS *exact in forma aceasta*, dar la 16:2 Iov ii califica pe prietenii sai „manga-ietori jalnici.”)

Nu este dreptate (19:7)

I have escaped by the skin of my teeth

(19:20)

(tn romaneste expresia s-ar traduce prin

„am scapat ca prin urechile acului”.

In Tn

unele versiuni romanești ale Bibliei se

spune Tnsa: „Nu mi-a mai ramas decat pielea de pe dinti," n.tr.)

asupra cartii lov se numara si: Elihu,

Radacina necazului (19:28b).

Puneti-va mana la gura (19:28b).

Pamantul celor vii (28:13b)

Orbului Ti eram ochi... si schiopului picior (29:15).

Nu varsta aduce Tntelepciunea (In engleza: „Great men are not always wise", „nu Tntot-deauna oamenii man sunt si Tntelepiti", n.tr.) (32:9).

Cuvinte fara cunoștinta (35:16b).

„Pana aici sa vii, sa nu treci mai departe, aici sa ti se opreasca valurile tale mandre (38:11).'

Portile mortii (38:17a).

De departe miroase batalia

(39:25).

Ma pocaiesc tn tarana si tn

cenusa (42:6b).

Expresia „I know that my Redeemer lives" (\$tiu ca Rascumparatorul meu este viu)... (19:25) este binecunoscuta in parte si datorita renumitului oratoriu al lui Handel, *Messiah*.

Expresia „rabdarea lui lov" (Iacov 5:11, KJV) desi nu apare ca atare Tn cartea lov, a intrat Tn uzul multor limbi (printre care si romana, n.tr.).

CSt privește continutul cartii, bine s-a spus ca Tntrebarile de mare profunzime pe care le formuleaza lov cu privire la viata, moarte, suferinta si la viata de dupa moarte. Tsi gasesc cu toate raspunsul Tn Domnul Isus Cristos.

II. Patemitatea

Cartea lov este anonima, desi traditia ebraica sustine ca Moise a fost autorul ei. Printre cei carora li s-a atribuit patemitatea

Solomon, Ezechie, Ezra și un evreu anonim ce a trăit între 500 și 200 î.Hr. De asemenea unii spun că Iov însuși a compus cartea ce-i poartă numele. Întrucât Iov a trăit încă 140 de ani după evenimentele descrise în carte, fiind participant direct la toate evenimentele și convorbirile purtate, suntem îndreptățiți să credem că el a fost autorul cărții Iov.

III. Data

Cât privește evenimentele relatate în carte, este foarte răspândită părerea că Iov a trăit într-o perioadă anterioară nașterii lui Avraam. Astfel evenimentele din cartea Iov s-ar încadra în ultima parte a capitoului 11 din Geneza. Există mai multe motive pentru care cartea Iov a fost plasată în acest segment de timp. Mai întâi, nicaieri în cuprinsul cărții nu se afirmă cu argumente convingătoare că Iov ar fi fost evreu. De asemenea nu se aminteste nimic despre Exod sau despre Legea lui Moise. De fapt, reiese clar că Iov a fost preotul pentru propria sa familie (1:5). Or, acest tip de preotie axată pe familie a fost propriu perioadei patriarhale. Tot din epoca patriarhală făcea parte și stilul de viață caracterizat prin avcri exprimate prin număr mare de vite și alte animale. Iov a trăit peste două sute de ani, această vârstă înaintată fiind caracteristică erei imediat premergătoare lui Avraam. Carturarii ne atrag atenția și la instrumentele muzicale (21:12) și la tipul de bani folosiți menționați în cartea Iov (42:11), elemente pe care le plasează, cronologic, în prima parte a cărții Geneza.²

Cât privește data redactării cărții, părerile carturarilor diferă, unii plasând-o în perioada patriarhală (cca. 2100-1900 î.Hr.), la polul opus fiind cei care susțin că data apărutiei cărții ar fi în secolul al doilea î.Hr. (Această variantă foarte neverosimilă este susținută de liberalii de orientare extremă. Dar ea nu are nici un suport. Înțelegând fi armonizată cu textele

din cartea Iov găsite în sursele de la Marea Moartă, despre care se știe că sunt din perioada respectivă.)

Cei mai probabil este că Iov a fost compusă fie în perioada patriarhală, fie în epoca lui Solomon. Oamenilor din epoca moder-

na li s-ar parea ca genul de cuvantari de lungi dimensiuni, cu un continut complex, cum sunt cele din cartea Iov, se pot pastra si transmite altor generatii doar daca sunt asternute in sens la scurt timp dupa ce au fost rostite. In realitate transmiterea pe cale orala la popoarele semitice si in general la cele din Orient este cunoscuta pentru acuratetea ei remarcabila.

In sprijinul adoptarii teoriei potrivit ca-reia cartea a fost redactata in epoca lui Solomon avem doua argumente principale - continutul si stilul cartii. Astfel Iov este o opera literara „de Tntelepciune” foarte putin diferita de lucrarile regelui Solomon. Carturari de orientare conservatoare cum ar fi Franz Delitzsch si Merrill F. Unger au sustinut ca Iov a fost scrisa in aceasta epoca a lui Solomon, dupa ce ea circulase deja pe cale orala o perioada Tndelungata de timp, pastrandu-i-se integritatea. Acest fenomen este inteles si acceptat in mare masura in Orient, dar mult mai greu de perceput pentru occidentali.

IV. Fondul și tema cartii

Desj autorul cartii Iov este necunoscut, nu exista nici un dubiu cu privire la inspi-ratia sau acuratetea istorica a cartii. Apostolul Pavel citeaza textul de la Iov 5:13 in fragmentul de la 1 Corinteni 3:19: „Ń1 ti prinde pe cei Tntelepți in viclenia lor.” in Ezechiel 14:14 Iov este prezentat ca un per-sonaj istoric, iar nu ca unul fictiv. De asemenea si apostolul IacovŢl mentioneazS la Iacov 5:11: „Ati auzit de rabdarea lui Iov si ati vazut ce sfarsit i-a dat Domnul, pentru ca Domnul este plin de mila si indurare.”

Tema cartii este taina suferintei omului si problema durerii. De ce sufera toti oa-menii, unii mai mult, altii mai putin? S. i, in special, de ce sufera cei neprihaniti? In Iov vedem un om care a fost probabil supus la mai multe catastrofe intr-o singura zi dec&t oricare alta persoana care a trait vreodatS, cu exceptia Domnului Isus. Domnul a per-mis tuturor acestor suferinte sa vina in viata lui Iov cu scopul de a-i largi capacitatea de comuniune cu

Dumnezeu. Poate ca intr-o privinta, rolul acestei carti este si acela de a prefigura suferintele poporului evreu.

Daca se urmareaza a-i convinge pe evrei sa accepte un Mesia *care sufera* (in contrast cu genul de Mesia promovat de macabei), atunci trebuia sa se arate ca suferinta nu este neaparat cauzata de pacatele personale. Cristos a suferit pentru noi, El, eel drept, pentru cei nedrepti.

Cateva pasaje din aceasta carte I se pot aplica Domnului Isus:

- 1.9:33- „Nici nu este vreun mijlocitor peste noi, care sa-si puna mana peste noi aman-doi." (Cristos este Mediatorul, puntea dintre Dumnezeu si om.)
2. 16:9-19- Suferintele lui Iov. Multe din expresiile din acest pasaj se aplica in Psalmi la suferintele lui Mesia.
- 3.16:21- „0, daca arfiun mijlocitor pentru om Tnaintea lui Dumnezeu, cum este fiul omului pentru prietenul sau!" (Domnul Isus Cristos este Avocatul nostru care pledeaza cauza noastrainainteaTatalui.)
- 4.19:25,26- „Dar ştiu ca Rascumparatorul meu este viu." (Rolurile lui Cristos de Rascumparator si de Rege care va veni sunt clar descrise aici.)
5. 33:24- „«Salveaza-l ca sa nu se coboare in groapa; am gasit un pret de ras-cumparare.»" (Cuvantul „rascumparare" de aici este identic cu termenul folosit pentru „ispasire".¹¹¹ Prin ispasirea lui Cristos credinciosii sunt izbaviti de groapa iadului.)

Exista in Iov cateva afirmatii despre care s-a spus ca ar denota cunostinte stiintifice avansate:

- 1.Circuitul apei in natura (ciclul evaporare-precipitatii, 36:27, 28).
- 2.Directia din care sufla vantul si vremea Tn general (37:9, 17)..
- 3.Alcatuirea corpului omenesc (33:6).
- 4.Faptul ca pamantul este o planeta sus-pendata Tn spatiu (26:7).
- 5.Fenomenele de pe fundul oceanelor (38:16).
- 6.Relatia dintre noi şi fulgere (37:11).
- 7.Orbitele urmate de corpurile ceresti si in-fluenta lor asupra pamantului (38:32, 33). '

SCHITA I.

PROLOG: TESTAREA LUI IOV (cap. 1,

2>_

- A. Scena I: Tara Uz (1:1-5)
- B. Scena II: In cer - in prezenta Domnului (3:6-12)
- C. Scena III: Tara Uz - Calamitatea care s-a abatut-peste averea fii Iov si peste urmasii sai (1:13-22)
- D. Scena IV: In cer-din noufn prezenta Domnului (2:1-6)
- E. Scena V: Uz - calamitatea care s-a abatut asupra persoanei lui Iov (2:7-13)

H. DEZBATEREA DINTRE IOV SI PPJETENII SAI (cap. 3-31)

- A. Prima runda de cuvantari (cap. 3-14)
 - 1. Lamentatia de Tnoeput a lui Iov (cap. 3)
 - 2. Prima cuvantare a lui Elifaz (cap. 4, 5)
 - 3. Raspunsul lui Iov (cap. 6, 7)
 - 4. Prima cuvantare a lui Bildad (cap. 8)
 - 5. Raspunsul lui Iov (cap. 9, 10)
 - 6. Prima cuvantare a lui Tofar (cap. 11) -
 - 7. Raspunsul lui Iov (cap. 12-14)
- B. A doua runda de cuvantari (cap. 15-21)
 - 1. A doua cuvantare a lui Elifaz (cap. 15)
 - 2. Raspunsul lui Iov (cap. 16, 17)
 - 3. A doua cuvantare a lui Bildad (cap. 18)
 - 4. Raspunsul lui Iov (cap. 19)
 - 5. A doua cuvantare a lui Tofar (cap. 20)
 - 6. Raspunsul lui Iov (cap. 21)
- C. A treia runda de cuvantari (cap. 22-31)
 - 1. A treia cuvantare a lui Elifaz (cap. 22)
 - 2. Raspunsul lui Iov (cap. 23, 24)
 - 3. A treia cuvantare a lui Bildad (cap. 25)
 - 4. Raspunsul lui Iov (cap. 26)
 - 5. Monologul de incheiere al lui Iov (cap. 27-31)

IH- INTERVENTA LUI ELIHU (cap. 32-37)

- A. Cuvantarea lui Elihu adresata celor trei prieteni ai lui Iov (cap. 32)
- B. Cuvantarea lui Elihu adresata lui Iov (cap. 33)
- C. Cuvantarea lui Elihu adresata celor trei prieteni ai lui Iov (cap. 34)
- D. A doua cuvantare a lui Elihu adresata lui Iov (cap. 35—37)

IV. REVELATIA DOMNULUI (38:1-42:6)

- A. Prima provocare pe care i-o adreseaza Domnul lui Iov (38:1—40:2)
 - 1. Introductiva (38:1-3)
 - 2. Provocarea pe baza minunilor creatiei inanimate (38:4-38)
 - 3. Provocarea pe baza minunilor creatiei animate (38:39-40:2)
- B. Raspunsul lui Iov (40:3-5)
- C. A doua provocare pe care i-o adreseaza Dumnezeu lui Iov (40:6-41:34)

1. Iov este invitat sa raspunda ca un barbat (40:6-14)
2. Iov este invitat sa ia aminte la behemot (40:15-24)
3. Iov este invitat sa ia aminte la leviatan (cap. 41)

Iov

467

V. EPILOG: TRIUMFUL, LUI IOV (42:7-17)

A. Prietenii lui Iov sunt muștrati și refacuti (42:7-9)

B. Refacerea averii lui Iov (42:10-17)

VI. ÎNCHEIERE: ÎNVATAMINTE CE SE DESPRIND DIN CARTEA IOV

COMENTARIU

I. PROLOG: TESTAREA LUI IOV (cap. 1,2)

Intr-o exuberantă neevlavioasă..;

A. Scena I: Tara Uz (1:1-5)

1:1-3 Iov a fost un om bogat care a trăit în țara Uz. Din cartea Plăngerile lui Ieremia 4:21 aflăm că Uz era situată în Edom, în partea de sud-est a Palestinei!³ Iov, acest om drept și temător de Dumnezeu, avea șapte fii și trei fiice. Atât de vastă era averea sa, alcatuită în principal din oi, vite și camile, meat și se dusesse vestea, fiind considerat „cel mai mare din-tre toți fiii Răsăritului.”

1:4, 5 Unul din argumentele foarte plauzibile conform cărui evenimentele din cartea Iov au avut loc m era patriarhală este faptul că Iov, ca părinte al familiei, a îndeplinit rolul de preot, aducând jertfe de ardere de tot pentru fiii săi. Întotdeauna e-xista pericolul că până și oamenii lăudăroși să spună cuvinte usurate sau chiar profanatoare atunci când participă la un ospăț. În meditația de seară pentru ziua de Crăciun, C. H. Spurgeon face o aplicație foarte nimerită a acestui principiu la noi, cei din dispensația creștină:

Bine ar fi ca, înainte de a se duce deseară la culcare, și credinciosul să facă ceea ce a făcut patriarhul dis-de-dimineata, după festivitățile la care a luat parte familia sa. În mijlocul veseliei ce domină străngerile la un loc ale familiei, este lesne să se alunece în ușuratăci pacatoase și să se uite caracterul creștin ce ne caracterizează. Nu ar trebui să fie așa, dar din păcate arareori sunt zilele noastre de petrecere zile de bucurie sfântă și prea de multe ori ele degenerază

**B.Scena H: in cer - in prezenta
Dom-
nului (1:6-12)**

Pe masura ce se desfasoara naratiunea, ni se prezinta scena din cer in care fiii lui Dumnezeu⁵ (tngerii) s-au infatisat Tnaintea Domnului. Satan (in ebraica se tntre-buinteaza termenul „acuzatorul”) a fost si el prezent. Cand Dumnezeu i-a atras atentia lui lui Satan asupra neprihanirii robului Sau Iov, Satan a lasat sa se Tnte-leaga ca singurul motiv pentru care Iov se temea de Dumnezeu era faptul ca Dumnezeu fusese atat de bun cu el. Dupa Satan, daca Domnul nu l-ar fi Inconjurat cu grija si ocrotirea Sa, Iov L-ar fi blestemat pe Creator in fata.

**C.Scena III: fara Uz - calamitatea
ce
s-a abatut peste averea lui Iov
si
peste urmasii sai (1:13-22)**

1:13-19 Prin urmare, Domnul i-a dat lui Satan permisiunea de a-l pune la Tncercare pe Iov, depozedandu-l de toate averile sale. Dar diavolului *nu* i s-a permis sa se atinga de persoana lui Iov.

■ Apoi a urmat o serie de calamity ne-spuse de groaznice, ce s-au succedat cu o repeziciune ametitoare:

1. **Sabeenii au furat cinci sute de perechi de oi și cinci sute de magarite, omorand slujitorii care aveau grija de aceste animale.**
2. **Fulgerul a distrus șapte sute de oi, precum și pe ingrijitorii lor.**
3. **Caldeenii au furat trei mii de camile, omorandu-i pe ingrijitori.**
1. **Un vant puternic a daramat casa in care fiii si ficele lui Iov mancau si beau vin, omorandu-i pe toti.**

1. 46
8

lov

1:20-22 in pofida acestor groaznice pierderi, lov a fost invrednicit sa se mchine lui Dumnezeu, zicand: „**GoI am iesit din pantecele mamei mele si gol ma voi in-toarce. Domnul a dat si Domnul a luat; binecuvantat fie Numele Domnului!**”

D.Scena IV: In cer - din nou in prezenta lui Dumnezeu (2:1-6)

In capitolul 2 Tl vedem pe Satan iffatisandu-se dfn nou Tnaintea Domnului. De data aceasta Satan a lasat sa se tnte-leaga ca credinciosia lui lov se va evapora numaidecat, daca Domnul Ti va permite Satanei sa se atinga de trupul lui lov. Permisuniunea i-a fost acordata.

E. Scena V: Uz - Calamitatea care s-a abatut asupra persoanei lui lov (2:7-13)

2:7-10 In consecinta, lov a fost acoperit cu bube dureroase „**din talpa piciorului pSna in crestetul capului**”. Atat de mare a fost mizeria lui, Tncat pana si sotia sa 1-a indemnat: „**Blestema pe Dumnezeu si mori!**” Dar lov i-a raspuns cu cuvintele: „**Ce! Primhn de la Dumnezeu binele si sa nu primim si raul?**” Cu privire la sotia lui lov, Harold St. John citeaza urmatorul paragraf:

Ma gSndesc la toate cuvintele nemiloase si uni-laterale pe care comentatorii masculini le-au rostit la adresa sotiei lui lov si aproape ca ma cuprinde disperarea cu privire la sexul din care apartin; asta pentru ca numai o femeie poate s-o inteleaga cum se cuvine pe o alta femeie \$i cred ca unei scriitoare (cred ca a fost Louise Haughton) i-a fost rezervat meritul de a reliefa faptul cS atata timp cat sojia lui lov a putut lua parte la suferintele sale, ea le-a suportat vite-jeşte, dar de Tndata ce lov patrunde intr-un nou cuptor al suferintei, in care ea nu mai are acces, curajul o p&rasede. Pentru ea singura tragedie pe care n-o poate suporta este cea pe care nu are voie s-o imparta cu_sotul ei.⁶

2:11-13 La scurt timp dupa aceasta trei din prietenii lui lov -

Elifaz, Bildad si

fofar - afla despre nenorocirile care s-au abatut asupra lui si se hotarasc sa-l viziteze pentru a-l mangaia.

Dar cand vad starea jalnica si nenoro-cita in care a ajuns lov, sunt atat de s ocati, incat nu sunt in stare s& rosteascS nici un cuvânt timp de **sapte zile si sapte nopfi!**

II. DEZBATEREA DESTREIOV §1 PRIETENO SAI (cap. 3-31)

Capitolul 3 inaugureaza o serie de discursuri rostite de lov și de prietenii sai, aceasta fiind cea mai mare și mai complexa sectiune a cartii, cum arata și Ridout:

Nu degeaba a fost ea numitS *Incdlceala*, deoarece este o masS de polemici, replici ta-ioase, acuzadi, suspiciuni, precum ?i o multime de teorii, unele dintre ele corecte, presarate cu sclipiri de credinf3 și nSdejde, toate exprimate Tntr-un limbaj de cea mai inalta jlnutS poetica, cu acea bogStie de metafore specifica Orien-tului. Cititorul mai pudn atent nu va realiza existenta nici unei progresii, ba și mai puțin a unui fir conductor in inlSnfuirea aceasta de argumente. și de ce sa n-o marturisim: copiii lui Dumnezeu, in marea lor majoritate, nu au caștigat prea mult de pe urma acestor capitole, decat vreo c^teva versete binecunoscute si binecitate.⁷

Aceste discursuri se pot imparl In trei serii: Mai intai vorbe^te lov, apoi unul din prieteni ii rSspunde. Dupa care lov ii raspunde acestuia, pentru ca apoi sa primeasca raspunsul din partea altui pri-eten. Dupa aceea sarmanul lov se apara din nou - pentru ca apoi sa fie muștrat de al treilea dintre prieteni!

Aceste trei serii de discursuri pot fi dis-puse dupa cum urmeazS:

Runda 'intai lov;
cap. 3 Elifaz:
cap. 4, 5 lov:
cap. 6, 7 Bildad:
cap. 8 lov: cap.
9, 10 Tofar: cap.
11

A doua runda
lov: cap. 12-14
Elifaz: cap. 15
lov: cap. 16, 17
Bildad: cap. 18

Iov: Cap. 19
Tofar: cap.
20

A treia runda

Iov: cap. 21
Elifaz: cap. 22
Iov: cap. 23, 24
Bildad: cap. 25
Iov: cap. 26—31
(Tofar nu mai ia cuvântul.)

Argumentele prezentate de cei trei prieteni pot fi rezumate după cum urmează:

Elifaz subliniază experiența și observația generală: „Am văzut...” (4:8,15; 5:3; 15:7; 22:19).

Bildad este exponentul tradiției și autoritatea antichității (8:8). „Discursurile lui abundă în proverbe și platitudini pioase care, deși adevărate, sunt arhicunoscute (9:1-3; 13:2).”⁸

Tofar este adeptul legalismului și religiozității (11:14, 15). „El își aroga pretenția de a ști ce va face Dumnezeu în orice situație dată, de ce va face acest lucru și cum va privi el problema.”⁹ Ideile sale sunt întemeiate pe simple presupuneri, pe un dogmatism feroce.

Restul cărții este consacrat lungii cuvântări rostite de un tânăr pe nume Elihu (cap. 32-37), și apoi de conversația dintre Dumnezeu și Iov (cap. 38—42). Cartea Iov se încheie apoi cu un epilog în proză, asemenea prologului.

Prima runda de cuvântări (cap. 3-14)

1. *Lamentarea de început a lui Iov (cap. 3)* 3:1-9 Pe bună dreptate capitolul acesta a fost intitulat „Nașterea nefericită,” deoarece în el îi găsim pe Iov blestemand ziua în care s-a născut, preamarind virtuțile morții și plângându-se că nu poate muri! (Prin „naștere nefericită” autorul comentează urarea din limba engleză la sărbătorirea zilei de naștere a cuiva, „Happy Birthday”, textual: „Naștere fericită”, n.tr.) Iov ar vrea ca întreaga zi în care a fost zămislit un copil de sex masculin să fie acoperită de întuneric.

3:10-12 Iar dacă a fost totuși conceput și s-a născut, atunci de ce n-a murit la

naștere? (E demn de remarcat că până și în groaznică sa amarăciune și întristare, Iov nu sugerează nici avorturile, nici infanți-cidul, practici criminale foarte răspândite în lumea antică, după cum ele au cunoscut o largă răspândire și în ziua de astăzi, mai ales în Occident.)

3:13-19 Iov aduce un elogiu morții, întrucât în moarte cei sleiți de puteri capătă odihnă, și cei mari, și cei mici, moartea aducându-i” și robului eliberarea de stăpânul său.

3:20-26 În continuare Iov se întreabă de ce li se mai daruiește celor napăstuiți (din a căror categorie făcea și el parte) lumina vieții, când aceștia tanjesc după moarte ca după comori ascunse.

Versetul 25 este unul din cele mai cunoscute:

De ceea ce m-am temut, aceea a venit

peste mine; de ce mi-a fost frică, de aceea am avut parte!

Să fie oare acesta un indiciu după care chiar și în zilele sale de fericire și prosperitate, Iov s-a temut că va pierde ceea ce a avut? Nu ar fi de mirare, deoarece este una din temerile de predilecție ale bogatilor să fie cuprinși de o teamă obsesivă că-și vor pierde averile și vor fi nevoiți să trăiască în strămtorare. Bogații nu aduc nimănui siguranța zilei de mâine. Numai *Dumnezeu* poate să ne-o dea.

2. *Prima cuvântare a lui Elifaz (cap. 4, 5)* Capitolul patru inaugurează ciclul de cuvântări rostite de prietenii lui Iov și răspunsurile date de acesta. Ridout rezumă esența mesajului lor, după cum urmează:

În controversa celor trei prieteni avem o unitate de gândire, bazată pe un principiu comun, anume faptul că toate genurile de suferință nu ar avea decât un rol *punitiv*, iar nu instructiv: căci ar avea justificarea în dreptatea lui Dumnezeu. Mai degrabă decât în dragostea Sa - căci aceste două elemente sunt inseparabile în toate căile Sale. Un atare principiu neglijează însă cu bună știință distincția dintre suferințele celor neprihăniți și cele

ale oamenilor rai.¹⁰

În capitolele 4 și 5 vorbește Elifaz. Elifaz (al cărui nume înseamnă *Dumnezeu este taria* sau *Dumnezeu este aur curat*) era un om evlavios, cu vază, cu concepții orto-doxe privitoare la maretia lui Dumnezeu, dar lamentabil de lipsit de compasiune. Pe măsura ce înaintează ciclul de cuvântări, tonul său este tot mai tăios. E bine să observăm că pe măsura ce cei trei prieteni ai săi devin *tot mai puțin* înțelegători (în ambele sensuri atribuite acestui termen), Iov devine *tot mai* Înțelegător cu privire la caile lui Dumnezeu, până când, după cuvântările rostite de Elihu și adevărata Întâlnire cu Iehova, el acceptă voia lui Dumnezeu, cu adâncă sfântă smerenie.

4:1-11 Elifaz spune, de fapt: „Tu ai venit în ajutorul altora («Cuvintele tale i-au pastrat pe oameni pe picioarele lor» 4:4, James Moffatt), dar acum nu ești în stare să-ți fii tie însuți de ajutor.” (Aceste cuvinte ne amintesc de batjocurile azvârlite lui Cristos pe cruce: „Pe alții i-a salvat, dar pe Sine nu se poate salva.”) Și Elifaz pune aceeași neputință pe seama neprihănirii de sine a lui Iov. „Oare nu ți-a fost evlavie ta Încrederea iar desăvârșirea căilor tale nădejdea ta?” (4:6, JND), întrucât oamenii suferă pentru răutatea lor, urmează ca și Iov a păcătuit (v. 7-9).

4:12-21 Apoi Elifaz se referă la o vedenie ce i-a fost daruită în taina nopții, în care se făcea ca un duh i-a pus întrebarea: **„Poate omul muritor să fie mai drept decât Dumnezeu? Poate un om să fie mai curat decât Cel ce l-a făcut?”** (v. 17). Sensul acestor cuvinte pare să fie că omul nu are dreptul să răspundă în raspar lui Dumnezeu. Dacă suferă cineva, e din vina sa, nu din voința lui Dumnezeu. La urma urmelor, Dumnezeu este atât de mare, încât nu se poate încrede nici măcar în slujitorii Săi. Iar când sunt puși alături de El, pășina și ingerii Lui sunt supuși greselilor. Și fiindcă așa stau lucrurile, cu cât mai lipsit de încredere și mai

greșelnic este omul muritor, care se trece ca molia!

5:1-7 Elifaz îl provoacă pe Iov să cheme oameni sau îngeri (sfintii) ca aceștia să demonstreze, dacă pot, că păcatul nu atrage automat judecata. Însuși vor-

bitorul a observat legatura intrinseca dintre rautate si pedeapsa care urmeaza inexorabil. Necazul, Tn conceptia sa, nu este nicio-data lipsit de o cauza. fntrucSt e pacatos, omul este destinat sa aiba necazuri, dupa cum scanteile se inalta in sus.

5:8-16 Prin urmare, ceea ce trebuie sa faca omul este sa-L caute pe Dumnezeu si sa-L incredinteze cauza sa, pentru ca El este atotstiutor si atotputernic. Lucrul acesta se vede din felul in care stapaneste El natura si din modul indurator si providential in care se poarta cu omenirea. Versetul 13 este citat de Pavel in 1 Corinteni 3:19 pentru a demasca falsa intelepciune a lumii acesteia.

5:17-27 Supunandu-se disciplinarii pe care i-o aplica eel Atotputernic, spune Elifaz, oamenii cunosc izbavirea divina de foamete, razboi, defaimare, lupte civile, primejdii, seceta, fiare salbatice și vata-marea recoltelor lor. Ei se bucurS de pace pe plan intern, de siguranta, rodnicie si longevitate.

3. Raspunsul lui lov (cap. 6, 7)

6:1-13 lov recunoaște ca cuvintele sale au fost pripite, dar *nu fdra motiv!* Necazul si intristarea sa, napasta care s-a abatut peste el, sunt mai grele decat nisipul marii iar duhul sau soarbe otrava sagetilor Celui Atotputernic. In pofida tuturor lucrurilor negative si groaznice care sunt exprimate in aceasta carte, in special de catre lov, ele sunt exprimate cu at&ta maiestrie inc^t cititorul sensibil va sesiza forta lor. lov protesteaza ca nu s-ar plange cu atSta naduf, daca n-ar avea motiv s-o faca, dupa cum animalele nu mugesc fara pricina. Suferinta si plansul sunt juxtapuse aidoma alimentelor fara gust in comparatie cu sarea sau condimentele. lov ar dori sa rhoara, pentru c5 nu mai are putere sa indure, pentru ca l-au parasit toate nadej-dile cu privire la viitor. Ce rost mai are sa-i fie prelungitS viata?

6:14-23 Prietenii lui lov (pe care el ii numeste **frati**) l-au dezamagit, purtandu-se

lamentabil, cSnd ar fi avut mai mare nevoie de ei. El ii compara cu paraiele, cu acele *wool*, care seacS complet cand ai mai mare trebuinta de apa lor. Desi n-a asteptat

nimic de la ei, ei l-au criticat voalat, fara sa-i spuna cu ce a pacatuit.

6:24-30 lov tsi pastreaza integritatea in pofida implicatiilor cuvantarii lui Elifaz dupa care lov ar fi un pacatos in ascuns. El doreste sa "stie precis *unde* a greșit, cerand sa i se demonstreze ce nedreptate s-a gasit pe limba sa. Versetul 27 este o con-traacuzatie adresata prietenilor sai: Poate ca **prietenul** pe care-l submineaza ei nu este altul decat lov!

7:1-10 in continuare lov se adreseaza" direct Domnului. Pentru lov este tot atat de firesc sa doreasca sa moara, precum tan-jeste un rob dupa odihna, la capatul unei zile pline de truda. Decat ca in cazul lui lov ceasurile de noapte nu-i aduc nici o uşurare trupului sau chinuit, care se zvarcoleste pa-na in zori. Ca suveica Iesatorului viata i se scurge fara speranta, risipindu-se ca un nor.

7:11-21 El II intreaba pe Domnul de ce acorda atata atentie unei fiinte omenesti atat de insignifiante, incoltindu-l si ingrozindu-l in timpul noptii cu cosmare, de-i vine sa se gatuie. Este oare omul atat de mare meat Dumnezeu sa doreasca sa-L faca sa suferi incontinuu? Chiar daca lov ar fi pacatuit, oare nu este iertare, avand in vedere ca oricum va muri?

4. Prima cuvântare a lui Bildad (cap. 8)

„Bildad" poate sa Tnsemne *fiul sfadei*, un nume cat se poate de adecvat, avand in vedere cu cata ardoare urmareste acest pri-eten al lui lov sfada. Ridout il compara pe Bildad cu Elifaz sub aspectul stilului si al cunostintelor:

Se pare ca asistam la mai putina curtoazie si demnitate decat fn cuvantarile lui Elifaz, și la un plus de asprime fata de lov, cauzata dupa cate se pare de amamica acuza adus^ de acesta la adresa lui Dumnezeu. Cu toataignorantaaceasta privitoare la principiile divine, Bildad este gelos pe onoarea lui Dumnezeu, neputand suferi ca El sa fie acuzat. Negresit el are drep-tate

aid, dar nu reușeste sa-1 convingS pe lov din pricina erorii de la radacina gandirii de care erau toți stapaniti, anume cS Dumnezeu ar tre-bui neaparat sa pedepseasca pacatul si ca de buna seama lov trebuie sS fie un pacStos, devreme ce este pedepsit.¹¹

8:1-7 Acuzandu-l pe Iov de iresponsabilitate si de rostiri necugetate, Bildad apara dreptatea lui Dumnezeu in felul in care ii pedepseste pe cei rai si-i recompenseaza pe cei drepti. Fara nici un menajament el afirma ca fiii lui Iov au fost nimeni din pricina **faradelegii** lor. Numai ca nu gasim nici o faratna de proba in textul biblic ca asa ar fi stat lucrurile si chiar daca el s-ar fi facut vinovat de faradelege, a fost un act de mare cruzime sa i se arunce in obraz aceste cuvinte, in momentele sale de cea mai cumplita suferinta si durere. Dar daca Iov se vaintrepta cu toata inima spre Dumnezeu, tot va mai fi nadejde de mila divina, spune Bildad.

8:8-22 In continuare el foloseste ca argument in sprijinul existentei unei corelatii intre rautatea savarsita de oameni si pedeapsa care se abate peste ei din aceasta cauza - mustrura istoriei. Dupa cum trestia se usuca si piere cand nu are apa, tot asa piere si omul nereligios si fatarnicul. (Versetul 16a ar putea fi o aluzie la absorbtia clorofilei din lumina soarelui.) Dumnezeu gaseste cu cale sa-i inlocuiasca pe cei rai cu cei fara prihana, asupra acestora revarsandu-i binecuvantarile.

5. Raspunsul lui Iov (cap. 9,10)

9:1-13 Cand Iov intreaba: „**Cum poate fi un om neprihanit inaintea lui Dumnezeu?**”, el nu cauta sa afle calea mantuirii, ci-si exprima deznadejdea care-l cuprinde de a putea vreodata sa-si dovedeasca nevinovatia inaintea Celui Atotputernic. Este o nebunie sa Tnceasca cineva sa se lupte cu Dumnezeu, intrucat din o mie de lucruri nu l-ar putea raspunde nici macar la unul singur. El este suveran, atotintept, atotputernic, dupa cum se vede din felul in care stapaneste muntii, pamantul, soarele, stelele, marea si toate minunile fara numar.

9:14-31 Ce sansa ar avea [Iov.de](#) a se putea apara? De unde ar sti el ca Dumnezeu il asculta? Domnul este nein-durator, arbitrar si nedrept - spune Iov - si, prin urmare, este imposibil sa aiba parte de o judecata dreapta. In disperarea lui, Iov li acuza pe Dumnezeu ca i-ar nimici fara nici o

discriminare si pe cei nevinovati, si pe

cei rai la un loc, ca ar rade de soarta celor nevinovati si ca i-ar face pe judecatorii pamantului sa se poarte nedrept. El spune: „Sunt nevinovat, dar nu mai Tmi pasa. Mi-e lehamite de viata. Nimic nu mai con-teaza; vinovati sau nevinovati, Dumnezeu tot ne va nimici" (v. 21, 22 TEV). Pe masura ce i se scurge viata, el nu gasește nici o nadejde in mcercarea de a uita de sine sau de a se ameliora.

9:32-35 lov tanjeste dupa un mijlocitor tntre Dumnezeu si el Insusi, dar nu gaseste nici unul. Noi stim ca Mijlocitorul care putea sa Tmplineasca nevoia lui cea mai acuta (ca, de altfel, pe a noastra) este Domnul Isus Cristos (1 Tim. 2:5). Matthew Henry comenteaza pe aceasta tema:

lov nu ezita sa se ocupe de aceasta problems, dar din pacate nici o faptura nu s-a gasit care s3 joace rolul de arbitru si, prin urmare, tot la Dumnezeu trebuie sa vina, acceptand verdictul SSu. Domnul nostru Isus este binecuvantatul mijlocitor, care a intermediat Tntre cer si pamant, care și-a pus mana asupra noastra a amandurora; Lui I-a Tncredintat Tata! toata judecata, drept care si noi trebuie sa procedam la fel. Dar aceasta chestiune nu beneficia pe vremea aceea de lumina limpede de care se bucura acum, prin evanghelie, In consecinfa nemaiaexistSnd loc pentru nici o plangere de felui acesteia.12

10:1-7 Exasperat, lov se pl&nge cu amaraciune, rugandu-L pe Dumnezeu sa-și explice purtarea fata de o creatura a Sa, ce o considera nedreapta. Se poartS El oare ca un simplu om, judecand neprincipial, desi stie bine ca lov este nevinovat?

10:8-12 Harold St. John comenteaza pe marginea acestui fragment Tn felul urma-tor:

Sa nu ne scape acest fragment absolut uimitor, Tn care Lutul Ti face observatii Olarului, cri-ticandu-L și amintindu-I lui Dumnezeu ca atun-ci cand 1-a creat pe om și-a asumat o seama de responsabilitati de care nu se poate eschiva, daca vrea sa-și pastreze onoarea. 10:8 Mainile Tale m-au fficut, mi-au dat forma. 10:10

Formarea embrionului fizic. 10:11
Aparitia

pielii si a carnii, dezvoltarea oaselor si a ten-doanelor. 10:12 (a) fnzestrarea omului cu „sufletul”, ce este capabil de o extraordinara multitudine si varietate de simtiri si exprimari ale acestor simtiri si (b) Cercetarea de care are omul parte din partea lui Dumnezeu, cercetare care se savrseste in cea mai Tnalta dintre com-ponentele tiintei omenesti, „duhul” sau, pe care El tl pastreaza si-l intretine.¹⁻¹

10:13-22 De ce Tl loveste Dumnezeu pe lov cu nenorociri atSt de cumplite? Se pare ca nu are nici o importanta daca el este drept sau nedrept, fiindca oricum viata lui e plina pana la refuz de indignarea divina. De ce a mgaduit Dumnezeu sa se nasca? Oare de ce nu-i daruiesle El putina mangaiere inainte de a trece Tn uitare, undc pana si lumina este Tntuneric?

6. Prima cuvntare a lui Tofar (cap. 11)

11:1-12 Tofar naamatitul nu poate suferi ca aceste cuvinte desarte si arogante sa ramSna f5ra replica. Referitor la sem-nificatia numelui celui de-al treilea dintre prietenii lui lov, Ridout scrie urmatoarele:

Tofar [Zofar], „randunica,”¹¹ provcnind din ver-bul „a ciripi”, este forma masculina a numelui Zipora, sotia lui Moise. Si asemenea acesteia, el s-a opus fara s3-?i dea seama judecatii lui Dumnezeu asupra trupului fii lov, desi a con-damnat cu ravn3 neobosita faptefe mestesugitc ale firii lui lov. intrucSt vehemente sale con-damnari au fost cu totul deplasate, le putem considera „ciripeli” la fel de inofensive ca „ciripitul” unei pasSri pe care numele ce-1 purto o reprezenta.¹⁴

Daca lov ar putea privi lucrurile din punc-tul de vedere al lui *Dumnezeu*, sustine Tofar, si-ar da seama ca nu sufera pe cat ar merita! Ignoranta sa cu privire la maretia lui Dumnezeu Tl descalifica sa puna sub semnul Tndoielii dreptatea Sa. Versetul 12 este deosebit de taios, tlind, evident, un atac nejustificat la adresa lui lov: „Caci **omul nepriceput va fi intelept cand manzul unui magar salbatic se**

va naste om.”

11:13-20 Sfatul lui este ca lov sa se departeze de pacatele sale. Abia atunci

Dumnezeu Ti va darui siguranta, odihna si mangaiere. In caz contrar, e! nu va scapa de la pierzare.

Daca n-ar mai vorbi atata, lov ar putea sa-si pledeze cauza Tnaintea lui Dumnezeu, Tncredintandu-I viata. lov este

7. Raspunsul lui lov (cap. 12-14)

12:1-6 In cuvinte marcate de un pro-nuntat sarcasm, devenite Tntre timp cele-bre, **lov** Ti acuza pe prietenii sai de aro-ganta intelectuala:

In adevar numai voi sunteti oameni, si odata cu voi va disparea intelep-ciunea!

Oricine stie ca **Dumnezeu** este Tntelept si puternic, dar atunci cum se explica cumplita suferinta a unui om care primea candva raspunsuri la rugaciunile sale, in contrast cu prosperitatea de care au parte cei nelegiuiti? „Voi nu sunteti loviti de nici un necaz, si totusi ma luati tn ras, dati Tntr-un om care e gata sa cada" (v. 5 TEV).

12:7-12 Chiar si natura, cu fiarele sal-batice, cu pasarile si cu pestii din ea, demonstreaza caracterul arbitrar al actiu-nilor lui Dumnezeu - par sa spuna aceste versete - prin faptul ca pe unele fe distruge, pe cand pe altele le apara. Daca criticii lui lov si-ar Incerca cuvintele cu aceeaasi atentie cu care gusta alimentele, ar da drep-tate celor din vechime, care au fost m una-nimitate de acord cu afirmatiile lui lov.

12:13-25 Acum lov se lanseaza Tntr-o maiestuoasa enumerare a suveranitatii lui Dumnezeu, a Tntelep-ciunii si tariei sale, precum si a modului Tn care aceste atribute produc adesea rezultate inexplicabile si paradox ale.

13:1-19 lov Tsi mustra criticii, care nu i-au spus nici un lucru pe care sa nu-1 fi stiut si el. Cauza lui el doreste s-o aducaTn fata lui Dumnezeu, nu Tn fata acestor fauritori de minciuni si vraci netrebnici. Daca ar tacea, ar trece drept Intelepti Tn fata oame-nilor. Desigur modul Tn care explica ei actiunile lui Dumnezeu este contrar ade-varului, drept care vor da socoteala Tnain-tea Lui pentru asta. Argumentele lor au fost lipsite de substanta si total nefolosi-toare.

Tncredintat ca va fi Tndreptatit, Tn cele din urma, dar chiar daca ar fi ca Dumnezeu sa-l ucida, el **tot se va increde** Tn Domnul.

13:20-28 De la 13:20 la 14:22, lov I se adreseaza direct lui Dumnezeu. Il implora sa-i aduca usurare din suferintele sale, rugandu-L sa-i explice de ce-l trateaza atat de aspru. Caci, spune lov, se perpele^te ca un nenorocit, aidoma unui veșm&nt mancat de molii, nedemn de a fi luat Tn seam& de Dumnezeu.

Francis Andersen evalueaza cuvintele lui lov dupa cum urmeaza:

Aici lov se dovedeste a fi un observator mai onest, un ganditor mai exuberant decat prietenii sai. Este amedtor de cuprinzatoare conceptia sa despre. Dumnezeu. In schimb, mica zeitate din teologia lui Elifaz, Bildad si *Jofai* este lesne de inteles si lesne de crezut. Dar o credinta de ca-librul lui lov pune spiritul uman la grea cazna.¹⁵

14:1-6 lov continua sa Tntrebe de ce se poarta Dumnezeu atat de necrutator cu un om atat de firav, de trecator și de gre^elnic. Versetul 1 este unui din cele mai frecvent citate versete, probabil pentru aria larga de Tntrebuintari:

**Omul nascut din femeie are
viata scurta, dar plina de
necazuri.**

Prin urmare, ce bine ar fi daca Dumnezeu l-ar lasa sa-si traiasca putinele zile ce i-au mai ramas Tntr-o relativa pace.

14:7-12 Mai multa speranta este pentru om pom ce a fost taiat, decat pentru el. Moartea unui om e marcata de o groaznica fmalitate. Un mort este asemenea unui r&u secat.

14:13-17 lov ar dori ca Dumnezeu sS-l ascunda intr-un mormSnt... p^na se va potoli mania Lui. Apoi, daca Cel Atotputernic TI va chema, el se va Tndrep-tati. intre timp, Dumnezeu tine cont de fiecare pacat al sau.

lov face patru lucruri in acest fragment: (1) Cere sa i se descopere care Ti sunt pacatele; (2) Arata cat de trecatoare este viata omului; (3) Este cuprins de

disperare cu privire la finalitatea mortii (si tanjeste dupa un mijlocitor, agatandu-se cu dispe-

rare de nadejde de viată de apoi); (4)
Se plange de starea sa actuală!

Versetul 14a ridică o întrebare
cât se poate de importantă: **Dacă
un om moare, va trăi el iarăși?**
Domnul nostru răspunde la această
întrebare în Ioan 11:25, 26:

Eu sunt învierea și viața. Cine
crede în Mine, deși ar muri, va
trăi. Și cine trăiește și crede în
Mine nu va muri niciodată.

Harold St. John comentează pe
mărginea versetelor 14 și 15:

În 14:14, 15 peste înținderea
nefărsită a mării tăcute se revărsa
zorii și într-un pasaj de un cu-răj
aproape nemăitântănit, Iov declară
că omul nu se rezumă la o simplă
alcatuire a materiei; că, deși
cerurile vor trece, munții și
dealurile din vechime se vor prăbuși,
chiar dacă el însuși ar zăcea în
strânsoarea mormântului milenii de-
a rândul, va veni totuși o zi când
Dumnezeu va simți încoace în
inimă. Să o tânguiască nepotolită după
partășie cu prietenul său, un dor
după lucrarea mainilor Sale.

Atunci, din adâncul Hadesului, Iov va
răspunde și, într-un chip mai trainic
decât munții, mai permanent decât
cerurile, va fi reunit cu Dumnezeu
care a fost copleșit de dorul după
slujitorul Său.¹⁶

14:18-22 La fel de inevitabilă ca
eroziunea din natură este
deteriorarea omului când e supus la
încercări. Trupul Ți revine în ta-
râna iar sufletul se întoarce în locul
de jale.

Cu această se încheie prima
runda de cuvântări. Logica
urmarită de prietenii săi a fost până
acum următoarea: Dumnezeu este
drept; El îi pedepsește pe cei răi; în
consecință, dacă Iov este pedepsit,
asta demonstrează că Său este rău. Dar
Iov a susținut cu tărie că *nu* este
deloc un om rău.

B. A doua rundă de cuvântări (cap. 15-21)

În a doua rundă de cuvântări,
asa-zisii „măgăietori” ai lui Iov nu
mai îndeamnă la pocăință, ci
adoaptă un ton de vehemență
condamnare. Iar Iov devine tot mai

Încăpat; șnat.

15:1-6 A venit acum timpul ca Elifaz Temanitul să-i reproșeze din nou lui Iov că este vanitos și necucernic, că rosteste cuvinte care nu ajută la nimic. Într-o suită de întrebări lansate ca din pușcă, Temanitul ridiculizează presupusele cunoștințe ale lui Iov, calificându-le drept desarte. Deși cuvintele pline de cutezanță ale lui Iov, de un pronunțat ton provocator la adresa lui Dumnezeu, l-au făcut posibilă acuzația că ar „nimici chiar frica de Dumnezeu,” totuși a fost nedrept ca Elifaz să-l acuze că a **ales vorbirea oamenilor vicleni**. Dimpotrivă, Iov a fost mult prea deschis cu sine, dezvăluind o multime de lucruri despre el însuși. De orice putea fi acuzat, numai de a fi un fatarnic *nu!* În zădar ar încerca el sau oricine altcineva să facă parada de neprihănire.

15:7-13 În continuare Elifaz ataca pre-supusa aroganță a lui Iov manifestată prin părerea prea înaltă pe care susține Elifaz că ar avea-o Iov față de el însuși: „**Ai mono-polizat tu înțelepciunea?**” Întreaba el. De fapt, tocmai prin faptul că Elifaz definește cuvintele celor trei mangaietori „**mangaierile lui Dumnezeu,**” spunând că ar fi „blande,” el demonstrează o totală lipsă de compasiune în sfaturile pe care dorește să i le ofere lui Iov.

15:14-16 Elifaz repeta afirmațiile făcute la 4:17-19 cu privire la sfîntenia lui Dumnezeu și la pacatoșenia omului. Dar prin ce era Iov mai păcătos decît Elifaz? Ridout Întreaba:

De ce ți este atunci aplicată lui Iov, ca și cînd ar dovedi că e mai păcătos decît toți ceilalți? De bînt seama cuvintele sale [ale lui Elifaz] sînt mai pline de viclesug decît toate afirmațiile lui Iov, rostite sub presiunea starilor de tensiune prin care a trecut acesta. Mult mai bine ar fi ca Elifaz să se alature lui Iov, marturisind că și el este „abominabil și -murdar.” Sarmanul nostru oropsit ar fi răspuns mult mai lesne la o atare atitudine.¹⁷⁻

15:17-26 Facînd apoi apel la înțelepciunea mostenită de la

descrie durerea pe care o traie^{te} un om Tn viața sa.

15:27-35 Pe eel rau tl napadesc o sume-denie de necazuri ?i aceste nenorociri sunt pe m&sura vinovatiei sale.

2. Rdspunsul lui Iov (cap. 16,17)

16:1-5 Iov respinge analiza facutS de Elifaz situatiei sale, ripostand energic și calificandu-si criticii drept „**mangaietori mizerabili**” (sau „jalnici”). Dacă ei s-ar afla Tn locul sau, Iov ar Tncerca eel puțin sS-i m&ngiue cu adevarat!

16:6-14 Dar acum Dumnezeu s-a întors împotriva sa, dându-1 pe mâna unor oameni rai și prigonindu-1 dincolo de putința sa de a Tndura, **cu rana după rana**. Toate acestea în pofida faptului că Iov nu s-a f&cut vinovat de nici o nedreptate.

16:15-22 Faptul că Iov si-a **cusut** (nu doar s-a *Imbracai*) cu **panza de sac** pe piele e o dovada elocventa a permanentei sale stări de Tntristare. Neavând **prieteni** care să-l mângâie sau pe cineva care să-i pledeze cauza, curând Iov se va duce pe cararea de unde nu se va mai Tntoarce.

Unele din cuvintele din versetele 9-19 sunt folosite în Psalmi cu referire la Mesia. Prin urmare, suntem justificați să le *aplicăm* la suferințele lui Cristos, chiar dacă nu acesta este Tntelesul lor *primar*.

17:1-12 și astfel, Tn timp ce Iov, cu duhul zdrobit, sta la marginea mormantu-lui, gata să se prabusească, prietenii lui Tl batjocoresc. Dar el nu dorește ca altcineva să-i judece cazul Tn afara de Dumnezeu, deoarece criticii lui si-au dovedit netrebni.-cia. Domnul 1-a făcut să fie tinta batjocurilor. Oamenii drepti care vor vedea conditia lui se vor ridica împotriva critici-cilor săi, Tn timp ce el va continua să-si apere integritatea. Nici un singur om Tntelept nu e Tn stare să găsească el printre cei trei antagoniști ai săi.

17:13-16 Lui Iov nu i-a mai ramas nimic Tn afara de mormant, cu Tntunericul sSu, cu putreziciunea și cu viermii săi.

3. A doua cuvântare a lui

Bildad

(cap. 18)

8:1-4 Bildad Șuahitul Tl condamnăS pe Iov pentru disprețul cu care a tratat **cuvî-**

tele de Tntelepciune rostite de el si de prietenii sai. Un lucru bun pe care-l putem totuși remarca la Bildad este faptul ca reprosurile adresate de el lui Iov sunt *mai scurte* decat ale celprlalti doi mangaletori. Poate ca tocmai conștiin^ virtutii ce rezida Tn concizie 1-a Tncurajat sa-i sugereze lui Iov sa punS capat acestor cuvintari ale sale.

18:5-21 El repeta refrenul devenit Tntre timp arhicunoscut cititorilor, potrivit caruia pacStosul este prins in mreaja pro-priilor sale pacate, pentru ca apoi sa enu-mere o lista Tnfricos,atoare a tuturor nenorocirilor care se abat peste casa unui pacatos. Desigur, Bildad.a *avut dreptate* ca^id a afirmat ca oamenii sufera din prici-na pacatelor lor, dar *nu a avut dreptate* cand a sustinut ca aceasta ar fi explicatia suferintelor lui Iov. Asta pentru ca nu toate suferintele sunt urmarea directa a pacatului din viata cuiva.

4. Rdspunsul lui Iov (cap. 19)

19:1-22 Iov le spune prietenilor ca ar trebui sa le fie rușine de felul mHirsav Tn care 1-au ponegrit, dupa ce a avut deja parte de tratament nedrept din partea lui Dumnezeu, a rudelor, a prietenilor si chiar a slujitorilor sai. Trupul sau s-a ofilit si abia a scapat cu viata. Cu toate acestea, prietenii sai I se alatura lui Dumnezeu, atacandu-l fara mila.

19:23,24 El ar dori sa-i fie scrise cuvintele de aparare Tntr-o carte s,i sapate cu o dalta de fier si plumb pe veci Tn stanca, pentru ca Tn viitor s5 i se poata face dreptate.

19:25-27 tntr-un moment de rara ilu-minare, Iov crede ca exista un RascumparStor care Ti va face Tntr-o zi dreptate și-l va restaura, chiar daca Tntre timp ar putea interveni moartea si putreziciunea.

Marele predicator englez Spurgeon, al carui stil literar nu se deosebeste prea mult de eel al cartii Iov, face o excelenta aplicatie a versetului 25:

dintr-un scurf: cuvant: „meu” - „RascumparStorul meu” și din faptul c5 R3scumparStorul este viu. O, ce nevoie

Miezul mangaierii lui Iov consta

avem sa ne tinem stransi de un Cristos viu! Mai Tntai trebuie sa ne asiguram un loc In El, pentru ca apoi s5 ne putem bucura de EL... Prin urmare, un Rascumparator care nu ma rascumpara pe *mine*, un razbunator care nu se va ridica niciodata ?n apararea sSngelui *meu* ~ oare de ce folos mi-ar fi? Nu va lasati pana cand, prin credinta, nu veti putea spune: „Da, m5 arunc cu toata fiinta mea asupra Domnului meu Cel viu. El este al meu." Poate ca te vei tine de Ef cu o mSna firava, poate ca vei considera drept o mare cutezanta sa spui: „El e viu, ca Rascumparator al *meu*" Totusi nu uita cS daca vei avea credinta chiar si cat o samanta de mustar, acea mica credinta te va *indreptati* sa rostesti aceste cuvinte. Dar mai gasim aici un cuvnt ce exprimft putemica tncredere a lui Iov: „*\$tiu.*" A spune: „Sper ca va fi asa, cred c-o fi" este, desigur, o mangaiere si atatea mii de oite din staulul lui Isus nu tree niciodatS de stadiul acesta. Dar pentru a atinge esenta mangaierii, *trebuie* sa spui: „*\$tiu.*"¹⁸

Faptul ca Iov are credinta ca-L va vedea pe Dumnezeu in trupul sau, dupa ce pielea i-a fost distrusa, indica cu destul temei ca el s-a referit probabil lamvierea cu trupul, doctrina nu prea raspandita pe paginile Vechiului Testament, dar acceptata ca norma in vremea Domnului nostru de catre evreii ce credeau in Vechiul Testament.

Din nou Spurgeon comenteaza, Tn stilul sau inconfundabil, pe marginea versetului 26:

Notati evlavia ce marcheazS asteptarea lui Iov: „I1 voi vedea pe Dumnezeu." El nu spune: „Ii voi vedea pe sfinti" - desi si aceasta va fi o nes-pusa binecuvantare - ci „I1 voi vedea pe *Dumnezeu.*" Dupa cum nu spune: „Voi vedea slavitele porti, voi privi zidurile de jasp, voi admira cununile de aur," ci „I1 voi vedea pe Dumnezeu." Aceasta este suma totala si esenta raiului, Tn aceasta consta nadejdea fericita a tuturor credinciosilor.¹⁹

19:28,29 Avand Tn vedere ca Iov va fi astfel Tndreptatit Tn viitor, prietenii lui nu ar trebui sa-l prigoneasca, deoarece prin asta

riscasafiepedepsiti.

5. *A doua cuvntare a lui Tofar (cap. 20) 20:1-19* Se pare ca marturisirea de cre-

dinta a lui Iov a ramas fara ecou. Tofar nu a luat deloc aminte. El spune ca istoria omenirii ar demonstra faptul ca omul man-dru va pieri pe veci. Copiii lui vor cersi de la saraci si vor returna tot ce a fost luat pe nedrept. Ba mai mult, eel rau va fi secerat Tn floarea varstei, cand e Tn toata vlaga tineretii. Indiferent c&t de luxos a lost traiul sau, va pierde dintr-odata tot ce a castigat prin asuprirea saracilor.

20:20-29 Aproape orice calamitate imaginabila va veni peste el, inclusiv foamea, striimtorarea, mizeria, atacurile armate, incendiile si pierderea linistii. Cerul si pamantul vor unelti Tmpotriva sa iar averile lui vor disparea. Aceasta este mostenirea randuita de Dumnezeu pentru cei rai.

Iata ce spune G. Campbell Morgan Tn legatura cu aceasta:

Intr-un fragment plin de patetism, Tofar descrie instabilitatea castigurilor obtinute pe cai necinstite. Da, este sj un triumf, dar acesta e de scurta durata. Este o ascendenta, dar e urmata de o rapida disparities. Exista si sentimentul exube-rantei pe care o confera tineretea, dar aceasta e coborata apoi Tn tarana. Este si o dulceata, dar ea se transforma Tn remuscare; o Tnghitare Tn sec, care se transforma apoi Tn vomat. Dobandirea unor bunuri fara ca persoana respectiva sa se bucure de ele. Dar Tn ultima instanta cea mai mare pierdere pentru eel rau este faptul ca tnsusj Dumnezeu se Tntoarce Tmpotriva sa, urmarindu-L cu instrumentelc judecafii. Intunericul Tl va Tnvaiui. Pacatul sau este eviden(iat de lumina cerurilor iar pamantul se Tntoarce Tmpotriva sa. Sa se examineze cum se cuvine istoria riutatii si se va vedea cat de adevarataeste.²⁰

6. Raspunsul lui Iov (cap. 21)

21:1-22 Acum Iov cere prietenilor sai sa-1 asculte cu atentie maxima. Plangerea sa nu este Tndreptata neaparat Tmpotriva omului, desi jalnica stare Tn care se afla el ar trebui sa trezeasca compasiunea umana. El contracareaza argumentele lor cu obser-vatia valabila ca cei rai prospera Tn toate

domeniile vietii si mor fara suferinta, chiar daca pentru Dumnezeu nu gasesc nici un loc in viata lor. De cate ori, Tntreaba Iov,

secera cei rai rasplata pentru pacatele lor in viata de acum? De cate ori nu sunt ei matu-rati ca pleava purtata de vant!

Voi susfineti ca Dumnezeu il pedepseste pe un copil pentru pacatele tatalui sau. Nicidecum! Sa-i pedepseasca Dumnezeu pe cei care p&catu-iesc; sa demonstreze ca" o face din pricina pacatelor lor. Sa-sj poarte pacatosii propriile lor. pacate; sa resimta mania Dumnezeului celui Atotputernic. Cand viata unui om s-a incheiat, oare ii mai pasa lui dac& copiii lui sunt fericiti? Poate un om sa-L inve^e pe Dumnezeu, care judeca pana si pe cei sus-puși? (v. 19-22 TEV).

21:23-34 Un om moare in pace, in plina tarie si prosper. Altul paraseste aceasta lume cuprins de amaraciune si saracie. tn moarte toti sunt la fel. Daca prietenii lui Iov sustin ca cei rai sunt intotdeauna pedepsiti in viata de acum, el va apela la cei care c&latoresc mult, rugandu-i pe acestia s& marturiseasca asupra faptului ca desj eel rau s-ar putea sa fie pedepsit in viata de apoi, in viata actuala el adesea o duce destul de bine. Nimeni nu-1 condamna, nimeni nu-1 pedepseste si el moare la fel ca ceilalti. Iar in incheierea pasajului, Iov le mai spune prietenilor sai si aceste cuvinte: „Cat.despre voi, mereu incercati s& ma mang&iati, dar o facefj cu cuvinte farS sens. Toate raspunsurile pe care mi le dati sunt o minciuna!" (v. 34 TEV).

Cu aceste cuvinte, Iov incheie a doua runda a schimbului de cuvantari cu prietenii sal. Acesti asa-zisi „mangaietori" au cam ajuns la capatul sfortarilor lor de a-1 gasi pe Iov vinovat de pacat. Dar ei tot nu se lasa, cum vom vedea in urmatoarea runda, la care Tofar nu mai participa.

Problema cartii Iov' inca nu este rezol-vata. De ce sufera cei drepti? Dar Iov a facut oarecare progrese, in contextul in care cate-va raze de lumina au inceput sa strabata prin stratul gros de intuneric ce pare sa incon-joare enigma suferin^elor sale.

C. A treia runda de cuvantari (cap. 22-31)

/ . A treia **cuvantare a lui Elifaz (cap. 22)** In cea de-a treia si ultima dintre runde,

Elifaz si Bildad Tsi due pana la capat ple-doariile, repetand multe din afirmatiile anterioare. Tofar nu mai spune nici un cuvEint. Apoi Iov le raspunde, nefiind, dupa cate se pare, afectat de argumenteile lor, intrucat stie ca nu este un pacatos sau un fatarnic ascuns, ci, dupa cum ni se spune in capitolul intai, un om tara prihana (nu insa si fara pacat sau un om smerit). Ultima cuvantare a lui Elifaz este plina de demnitate si frumuseti literara. De data aceasta se adreseaza cu un pic mai mult respect fata de bietul Iov, desi il nedreptateste in continuare.

22:1-11 Intrebările lui Elifaz au menirea de a demonstra ca Dumnezeu nu are nevoie de Iov sau de vreun lucru al acestuia sau de vreo actiune a sa, ba nici macar de caile sale neprihanite. Apoi se lanseaza intr-o tirada de proportii in care ?1 acuza pe Iov de acte grosolane de rautate, cum ca chipurile acesta ar fi luat cu jafca de la saraci gajul lasat de acestia, ca ar fi refuzat sa dea apa de baut celor truditi, paine celor flamanzi, ca ar fi deposedat cu forta pe unii de pamantul lor si ca ar fi asuprit pe vaduve si pe orfani. Asta, in opinia lui Elifaz, ar fi explicatia dilemei in care se afla Iov. Realitatea era insa cu totul alta. Iov dovedise un inalt grad de constiinta sociala, de o generozitate exemplara.

22:12-20 Iov este indemnat sa nu creada ca Dumnezeu, din inaltimea cerurilor, nu vede ce se intampla. Daca va continua in pacat, i se atrage atentia, va avea parte de soarta celor din zilele lui Noe, cand temeliile pamantului au fost zguduite de potop, in care au pierit aceiasi oameni peste care inainte Dumnezeu adu-sese prosperitate. Cei drepti se bucura ori de cate ori cei rai sunt pedepsiti.

22:21-30 In acest ultim apel, Elifaz ii rezerva lui Iov cuvinte de toata frumusejia: „Fa cunostinta acum cu El si fii in pace" (v. 21a); „Atunci Cei Atotputernici va fi aural tau, argintul tau, bogatia ta" (v. 25); si „pe cararile tale va

straluci lumina" (v. 28b). Aceste cuvinte nu sunt doar exceptional de frumoase, dar si *adevarate* - pentru un pacatos pocait „care se intoarce la Cei

Atotputernic" si „isi indeparteaza faradelegea din .corturile sale" (v. 23)! Singura problema este cea care tine de aplicatie: lov nu a trait in pacat! Barnes rezuma apelul final adresat de Elifaz lui lov in termenii urmatori;

Cel Atotputernic va fi aparatorul sau; !n Dumnezeu Tsi va gasi lov fericirea; El Ti va asculta rugaciunea; lumina va straluci pe c&rarile sale; iar'cand alu'i vor fi fost smerip', el vafiTnal|at.²¹

2. Raspunsul lui lov (cap. 23, 24)

Capitolele 23 si 24 formeaza un tot uni-tar, reprezent&nd o singura cuvantare, diviziunea dintre capitole fund rezultatul unei conventii stabilite de invatatii biblici din vechime. lov dezvolta trei teme in capitolul 23: dorul sau de a putea sa-?i prezinte cazul la tronul lui Dumnezeu (v. 1-9); modul in care i&si apara el stilul nepri-hanit de viata (v. 10-12); ?i frica sa de Dumnezeu, pe care-L vede ca pe un adver-saralsau (v. 13-17).

23:1-9 Plangerea lui lov este amara. O, daca ar putea el sa se apropie de tronul lui Dumnezeu si sa-1 gaseasca! Spurgeon comenteaza:

Prima sa rugaciune nu este: „0, daca as putea fi vindecat de boala care-mi puroiaza aproape orice particica din trupul meu!" dupa cum nu se roag& nici macar cu aceste cuvinte: „0, dac&S as putea sa-mi vad copiii recuperati din ghearele mormantului iar averea mea sa fie smulsa din mainile pradatorului!" ci primul si cel mai patrunz&tor strigat izvorat din adancul fiin|ei sale este: „0, de-a& \$ti unde sa-L gasesc pe El, care este Dumnezeul meu! De-as putea sa ma apropii de scaunul Sau de domnie!" Copiii lui Dumnezeu alearga acasa, c&Snd vine mrtuna. Este instinctul de origine cereasca sadittn sufie-tul salvat prin har de a cauta ad&Spost din toate primejdiile sub aripile lui Iehova.²²

lov este convins ca daca s-ar putea apropia de Domnul, El ar fi nevoit s& recunoasca ca lov este neprihanit si astfel ar fi izb&Svit pe veci de Judecatorul sau.

23:10-12 Versetul 10 este citat

adesea ca dovada in sprijinul afirmatiei ca fncer-

carile ar avea un efect sfintitor, dar in con-textul nostru lov are increderea ca va fi gasit nevinovat. Intre timp, spune lov, Dumnezeu actioneaza in mod arbitrar iar judecatile Sale infricosatoare il umplu de groaza. Cu toate acestea, lov crede ca daca ar fi lasat sa-si prezinte cauza inaintea scaunului de judecata al lui Dumnezeu, ar fi gasit curat ca aurul, constatandu-se ca a ascultat intotdeauna de cuvintele lui Dumnezeu, pe care le-a strans ca pe o comoara in sufletul sau, mai mult decat hrana de care are trebuinta trupul sau. Minunatele cuvinte din versetul 10 sunt demne de a fi memorate si rostite de noi. in momentele din viata cand avem cea mai mare trebuinta de ele:

**Dar El ?tie calea pe care o
urmez; Dupa ce ma va
incerca, voi ieși curat ca
aurul.**

23:13-17 Intre timp, **unicul** si aparent arbitrarul Dumnezeu face tot ce dorește sufletul Sau iar lov se teme de El, ba chiar este ingrozit, pentru ca Dumnezeu i-a „slabit” inima.

24:1-12 Intrucat nimic nu este ascuns de Cel Atotputernic, lov nu pricepe de ce El nu le daruieste celor care Il cunosc dezlegarea dilemei potrivit careia cei rai par sa prospere in viata aceasta. Apoi lov enumera in amanunt marile nedreptati ce se savarsesc in lumea aceasta - crimele asupritorilor si suferintele celor asupriti. Ridout comenteaza pe aceasta tema:

Este un tablou dezolant, bazat pe realitap arhi-cunoscute de ei - ca, de altfel, de noi. Cum va putea Tnsa Elifaz sa a'rmonizeze aceste realitati cu teoria sa, dupa care raul nu ramane niciodata nepedepsit in viata aceasta? Dar vai, cum poate *Dumnezeu* sa-și inchida ochii fata de aceste lucruri si sari supuna la cazne pe un om credin-cios, iar nu pe raufacStori? Aceasta este marea dilema cu care se confrunta lov, la care nu a gasit nici o dezlegare.²³

lov se plange de ceea ce i se pare lui drept esecul lui Dumnezeu de a guverna lumea (v. 12):

**fn cetate rasuna vaietul celor
care mor, si sufletele celor
raniti striga disperat; si totusi
Dumnezeu nu-i invinuieste [pe
asupritori] pentru aceste
miselii.**

3. *A treia cuvntare a lui Bildad
(cap. 25)*
Ultima dintre cuvntarile
mangaieto-

24:13-17 In continuare lov descrie trei tipuri de rebeli: ucigasul, adulterul si'tal-harul. Toti trei prefera intunericul noptii ca mediu propice pentru a-si desfasura acti-vitatile. **Dimineata este totuna pentru ei cu umbra mortii.**

24:18-25 tn pofida faptului ca acesti paclatosi rai ar trebui sa fie blestemati pe pamant si sa li se piarda pomenirea, se pare ca Dumnezeu le da siguranta. lov sustine ca cei rai nu mor de o moarte mai napras-nica decat altii, spunand ca e gata sa raspunda oricui Tncearca sa-i demonstreze ca nu e asa.

tntrucat cuvntarea lui Bildad este atat de scurta, Tofar neluand deloc cuvntul, iar raspunsul lui lov este atat de lung, unii experti biblici au opinat ca versetele 18-25 nu ar fi deloc raspunsul lui lov. Unele versiuni moderne ale Bibliei merg pana acolo incat dispun textul sub alta forma in acest punct (ca si in altele), Tntr-o maniera nejustificatS. Andersen, care „nu este conyins ca lov ar fi putut rosti aceste cuvinte,”²⁴ ne arata cum au procedat unii cu aceste texte:

N-ar trebui sa ne grabim a-l deposeda pe lov de aceste cuvinte cu atata usurinta, doar pentru ca noua nu ni se par a fi In ton cu cuvintele pe care credem noi ca ar trebui sa" le rosteascS el. Aceas-ta decupare s-a operat fn trei modalitati: mai Tntai, unii le-au eliminat In Tntregime, pe motiv ca ar fi o glosa plina de piosenie care l-ar prezen-ta pe lov mai ortodox decat este; altii le-au pus Tn gura unuia dintre prietenii sai, fie Bildad (NAB), fie Tofar (Pope); iar cei din a treia categorie le-au interpretat ca pe citat al lui lov despre ceea ce ar spune prietenii sai (RSV, traducere care adau-gS cuvintele *You say* („voi spuneti") si sustine ca versetele 21-24 ar constitui replica lui lov; Tn sfarsit, Tn a patra categorie, Gordis interpreteaza integral versetele 18-24 ca fiind un citat).²⁵

rilor lui Iov nu este aceea a lui Tofar, cum ne-am fi așteptat, ci a lui **Bildad Șuahitul**. Se pare că Tofar și-a epuizat arsenalul retoric, Bildad nefiind nici el prea prolific, cuvântarea sa fiind foarte scurtă - cea mai scurtă din cartea Iov:

Judecând după caracterul lapidar al cuvântării lui Bildad și după faptul că nu conține, practic, nimic nou, s-ar părea că prietenii săi și-au epuizat toate argumentele pe care au fost să le formuleze. Și acesta nu este un lucru de saga, deoarece nu erau oameni de rând, ci gânditori profunzi și lucizi, înzestrați cu o forță expresivă rar întâlnită. Ei se exprimă într-un limbaj elevat, de mare noblete, în metafore penetrante, de aleasă frumusețe. Cu toate acestea, poziția adoptată de ei și argumentele formulate au fost gresite, înguste și imposibil de reconciliat cu realitatea.^{2^}

Întrucât Bildad a înțeles, în sfârșit, că multimea cuvintelor nu ajută la nimic, el se rezumă acum la două teme: marea lui Dumnezeu (v. 1-3) și nimicnicia omului (v. 4-6).

25:1-3 Dumnezeu definește stăpânirea și frica, ostirile sale fiind fără număr.

25:4-6 Având în vedere că pământul și luna și stelele nu sunt curate înaintea lui Dumnezeu, ce speranță mai poate avea omul - care nu este decât un vierme... un viermășor? Cuvintele lui Bildad sunt adevărate și sublim exprimate, dar lipsite de dragoste și mângâiere, nefiind astfel de nici un folos pentru a alina suferințele lui Iov.

4. Răspunsul lui Iov (cap. 26)

26:1-4 Mai întâi Iov contracarează argumentul lui Bildad. Chiar dacă ar fi să admitem că Iov este **lipsit de putere** și **nu are nici o tărie** sau **înțelepciune**, prin ce i-a venit Bildad în ajutor? Mai degrabă, cuvintele sale au fost zadarnice, lipsite de considerație și total incapabile de a răspunde la argumentele formulate de Iov.

26:5-13 Restul capitoului ne prezintă o descriere minunată a puterii lui Dumnezeu manifestată pe tot cuprinsul universului: circuitul apei în natură (prin evaporare și formarea de precipitații); densitatea

norilor; ciclul luminii si
Tntunericului; fur-tunile care se
formeaza pe mari; precum si stelele
si constelatiile cu care Duhul Sau a
Tnpodobit cerurile.

Daca Bildad a subliniat gloria lui
Dumnezeu Tn ceruri, Iov se opreste
in acest pasaj asupra puterii Sale in
adancimi; **sub ape**, in **\$eol** si in
nimicire.

Iov ne informeaza - cu secole
inainte ca acest adevar sa fi fost
predat in scoli - ca Dumnezeu **tine
suspendat pamantul pe neant** (o
exprimare poetica a pozitiei plan-
etei noastre in univers si a miscarii
Tn cadrul sistemului solar).

Ce prapastie incomensurabila
strabat aceste putine, dar superbe
cuvinte, situandu-se pe o pozitie „ca
de la cer la pamant" deasupra cos-
mogoniilor filosorllor pagani! Avem
aici ger-menii descoperirilor de mai
tarziu damite unor oameni ca
Newton sau Keppler. Mare gre?eala
este a se crede ca Scriptura nu ne
invata ade-varuri stiintifice! In
realitate, ea ne mvata tot adevarul
de care avem trebuinta. Chiar daca
n-o face Tn limbajul stiintific la care
ne-am astepta, o face cu acuratete
stiin|ifica.²⁷

26:14 Daca aceste minuni **sunt
doar marginile cailor Sale** si
numai adierea lor usoara ce
ajunge pana la noi, se Tntre-aba
Iov, atunci cine ar putea intelege
tune-tul lucrarilor Lui
puternice?

5. Monologul de incheiere al lui Iov

(cap. 27-31)

„Mangaietorii" lui Iov n-au reusit
sa-si sustina teoriile cu argumente
convinga-toare, dupa cum nici Iov
nu si-a rezolvat problema! Dar el
este pe drumul eel bun si pare sa
creasca Tn credinta.

Monologul lui Iov contine trei
teme principale: Iov contrasteaza
integritatea sa cu *condamnarea
celorrai lapterzare* (cap. 27); el
elogiaza *valoarea nepretuit de mare
a intelepciunii* (cap. 28); si, in fine,
Tn ultima parte, se ocupa de *el
insusi* (cap. 29-31).

27:1-5 Cuvintele cu care Tncepe
acest capitol: **„Ba mai mult, Iov
si-a continuat discursul, zicand"**

sugereaza o puternicS linie de
demarcatie, marcand Tnceputul
unui segment major. Acum el nu se
mai

multumeste doar sa-i *rdspunda* lui Bildad (26:1), c.i se adreseaza tuturor, „descarcan-du-se”, ca sa spunem asa, de o multime de lucruri. **Iov** continua sa-si sustina sinceri-tatea, **integritatea** si **neprihanirea**, refuzand sa accepte ca criticii sai ar putea totuși avea dreptate cand Tl acuza ca sufc-rinta sa i se trage dintr-un pacat ascuns.

27:6-23 Iov nu-i apara pe cei rai, pe cei nelegiuiti sau pe fatarnici. Ei isi merita necazurile care se abat asupra lor. El doreste sa-i Tnvet pe cei trei prieteni ai sai despre purtarile lui Dumnezeu cu omul nelegiuit - aceste adevaruri nefiindu-le straine, deoarece ei Tnsisi le-au remarcai. Astfel, asupra celui rau se abate adesea dezastrul (desi nu intotdeauna), lovindu-i familia, averea, casa si persoana sa. El va pieri, pe cand cei buni se vor bucura.

28:1-11 Acest capitol minunat este inte-meiat pe Tntrebarea tormulata Tn versetelc 12 si 20:

**Dar unde se poate gasi
intelep-
ciunea?
și unde este locuinta
priceperii?**

Omul da dovada de multa iscusinta si per-severenta Tn saptaturile pe care le face pen-tru a descoperi metale pretioase si margaritare. Aici, in prima sectiune a capitolului, omul cu toata desteptaciunea sa (evidentiata in procesul mineritului) n-a fost in stare *sa gdseasca tntelep-ciunea*. In versetele 13-19 bogatiile omenesti sunt incapabile *de a cumpara tntelep-ciunea*, iar Tn versetele 21 - 28 ne este prezentat Dumnezeu ca *singurul dator de intelep-ciune*.

Este fascinanta descrierea modului Tn care se facea mineritul Tn vremurile de demult, desi ea a dat de furca mai tuturor traducatorilor. Versetul 4 pare sa fi fost ce! mai dificil de tradus, rezultatul fiind ca aproape nici o traducere in limba engleza nu seamana in acest punct cu celelalte, fiecare intelegand textul in alt mod. E interesant de retinut ce spune Andersen in aceasta privinta, „de parca nu s-ar fi aflat in fata traducatorilor același text [original] din limba ebraica.”²⁸

Spre deosebire de Bildad, pentru care

omul nu e decat „un vierme," Iov Ti recunoaste fiintei umane iscusinta la minerit:

peste ramurile sale, **slava** lui
Tnverzind neTncetat, arcul
Tntinerindu-i

Succesele deosebite pe care le-a Tnregistrat omul ca miner arata ce destept si inteligent este el; cu toate acestea, el a fost total neputincios in Tncercarea de a scoate la suprafata Tntelep-ciunea.²⁹

28:12-19 Cararea **intelepciunii** nu se

lasa gasita cu una, cu doua. Astfel, n-o vom descoperi pe uscat, nici pe mare, dupa cum nu se poate cumpara si nu i se poate stabili un pret adecvat, deoarece valoreaza cu mai mult decat nestematele. **Aurul din Ofir.... topazul din Etiopia... margeanul si cristalul nu sunt nimic pe langa ea.**

28:20-28 **intelepciunea** si **priceperea** sunt **ascunse de ochii** tuturor fiintei or vii. **Pierzarea si moartea** doar au auzit despre ele. Acelasi **Dumnezeu** care a conceput tiparele de neasemuita maiestrie si complexitate este izvorul intelegemii, El fiind Acela care a creat-o si a alcatuit-o prin cuvantul Sau. **Frica de Domnul** este **intelepciunea** iar **departarea de rau este pricepere.**

Din capitolul acesta am putea desprinde Tnvatatura potrivit careia trebuie sa ne supunem providentei lui Dumnezeu, lucrarilor sale, chiar daca nu Tntotdeauna le Tntelegem.

29:1-7 **Iov** ne prezinta in continuare o relatare maiastra, de un pronuntat ton nostalgic, a zilelor de odinioara, marcate de prosperitate si onoare, zile dupa care tanjeste cu ardoare. Pe atunci se bucura de bunavointa si Tndrumarea lui Dumnezeu, avandu-i Tn preajma pe copiii sai. Traia o viata de bunastare, bucurandu-se in cetate de respectul tuturor, si al eel celor tineri, si al celor b&trani. Printii si nobilii Ti dadeau cinste din pricina faptelor sale de caritate, a neprihanirii si dreptatii sale.

29:18-25 **Iov** se astepta sa traiasca pana la adanci batraneti, pentru ca la urma sa moara Tn pace „**in cuibul**" sau, bucurandu-se pana atunci de prosperitate, vigoare si tarie, Tntruchipata prin **roua** care **statea toata noaptea**

Tn mana. Oamenii Ti ascultau sfatul. sorbindu-1 ca pe ploaia de primavara. Privirea lui zambitoare le reda Tncredcrca. Era printre ei ca un fruntas, **ca un imparat In mijlocul unei ostiri si ca unul care ii mangaie pe cei intristati.** E de neinteles cum poate pedepsi Dumnezeu pe un astfel de om!

30:1-8 Dar, cu tristete trebuie s-o spunem, Tn prezent Iov a ajuns Tntre timp de rasul celor mai tineri decat el, ai caror parinti erau odinioara pleava societatii, nedemni nici macar de a-i pazi turmele, alaturi de caini; oameni epuizati, slabanogi si saraci; hamesiti de foame, de se hraneau din tufele ce cresc salbatice prin pusliu; **izgoniti din mijlocul oamenilor.** nomazi f^ra locuinta, alungati din tara.

30:9-15 lata Tnsa ca acum tocmai aces.ti oameni de nimic din drojdia societatii TI trateaza pe Iov cu un dispret total. Observati efectul de usturatoare ocară realizat de urmatoarele sintagme: „cantec zeflemitor," „ei m-au iacut de pomina," „le este lehamite de mine," „ma scuipa in fata," „imi imping picioarele" (proba-bil i-au pus piedica), „tmi distrug (sau blocheaza) cararea," etc. **Onoarea si prosperitatea** lui Iov au disparut fara urma.

30:16-23 Iov este munck de **dureri**, cu fata schimonosita de agonie. A ajuns numai **tarana si cenusa**, gata sa moara. Dumnezeu nu-i raspunde la rugaciuni, ha i se Trnpotrivcste cu cruzime, T! azvarlc Tntr-o parte si-n alta, fiind pe punctul dc a-1 omor?.

30:24-31 Oare TI va lovi El Tn mormanl pe eel ce I s-a rugat cand a fost pe moarte? Iov s-a purtat milostiv cu altii, dar lui nimeni nu i-a aratat Tndurare. Suferintele sale intense sunt acutizate de singuratatea si respingerea de care are parte din partea oamenilor. Conditia sa fizica, dar mai aies cea psihica, sunt sub orice critica. De ce a trebuit oare ca un om neprihanit ca Iov sa ajunga **frate cu sacalii si tovaras cu strutii?**

31:1-12 Iov afirma ca nu si-a permis sa arunce priviri pline de pofta asupra unei tinere (fecioare). El stie ca Dumnezeu vede si pedepsește un atare pacat. Dar Iov nu s-a

purtat cu viclesug. Daca ar fi supus la un examen onest, Dumnezeu S-ar convinge ca așa stau lucrurile. Nu, lov nu s-a depar-tat de la cararea neprihanirii. Daca ar fi facut-o, ar fi meritat sa-si piarda **recolta**. Nu a poftit nevasta aproapelui. De-ar fi facut-o, ar merita ca sotia lui sa-i fie data altuia iar averile si insasi viata lui sa fie nimicite.

31:13-37 lov s-a purtat cu marinimie fatS de servitorii sai. A fost milostiv cu saracii, cu vaduvele și cu orfanii. N-a fost Tncoltit de lacomia dupa aur, nici nu s-a lasat amagit in taina de idolatrie (nu si-a sarutat mana in semn de tncinare la soare si la luna); n-a purtat necaz pe dusmanii !ui; a fost primitor fata de toti, liber de pacate ascunse, cinstit Tn tranzactiile cu proprietati imobiliare. Daca i s-ar putea aduce acuze intr-o carte, ar purta-o cu mSndrie ca pe o cununa!

31:38-40 La sfarsitul capitolului 31 **cuvintele lui lov s-au incheiat.** in ce-1 priveste pe Ridout, acesta nu se Tmpaca cu finalul lui lov:

Cuvintele lui lov se vor Tncheia cu adevarat atunci cand el va fi gata sa dea cinste si lauda Celui ce este vrednic sa le primeasca. in ce ne priveste, suntem bucurosi sa constatam ca lov s.i-a ispravit cuvintele asa cum sunt rostite ele in aceasta etapa.⁻¹⁰

III. INTERVENTIA LUI ELIHU (cap. 32-37)

A. Cuvantarea lui Elihu adresata celor trei prieteni ai lui lov (cap. 32) 32:1-6 in acest punct inceteaza convor-

birile dintre **lov** si cei **trei** prieteni ai sai. in mod normal, cum am aratat deja, ar fi urmat sa ia cuv&ntul Tofar, dar din motive neprecizate acesta nu mai vorbeste.

Un tanar, pe nume **Elihu, fiul lui Baracheel BuzituI**, ascultase dezbaterea Tncinsa dintre **lov** si cei **trei** critici ai sai. Multi cercetatori ai Bibliei vad in el o intruchipare a lui Cristos, Mijlocitorul nos-tru. Elihu pare a fi puntea de legatura nimerita dintre modul in care analizeaza prietenii lui lov situatia sa si solu^ia pe care o aduce

Iehova. Pe scurt, el este un inter-

mediar Tntre oameni si Dumnezeu, un mediator care pregateste intrarea in scena a Domnului.

in schimb, alti comentatori nu-1 privesc intr-o lumina prea favorabila, considcran-du-1 un tanar inl'umurat si increzut!

In orice caz, Elihu (al carui nume inseamna *Dumnezeul meu este El*) s-a aprinS de manie impotriva lui **lov**, pentru faptul ca acesta s-a indreptatit **pe el, mai degraba decat pe Dumnezeu**. Nici fata dc **cei trei prieteni** ai sai nu a avut prea multa ingaduinta, reprosandule ca nu i-au dat lui lov raspunsurile potrivite. in versetele urmatoare el face un rezumat al discutiilor din cele douazeci si noua de capitoie precedente.

32:7-22 Din ratiuni de respect fata de varsta lor Thaintata, Elihu a tacut, muliu-mindu-se sa asculte cu toata atentia ce au spus acestia, dar acum nu se mai poate stapani.

Elihu incepe cu afirmatia potrivit careia **oamenii mari** (sau **oamenii cu numar mare de ani**, NKJV marg.) nu sunt intot-deauna inteiepti, Dumnezeu putand sa-i deapricepere unui om mai tanar, cum este, de pilda, el. Criticilor lui lov le reproseaza ca n-au avut argumente convingatoarc. esecul lor fortandu-1 pe Elihu, dinauntrul fiintei sale, sa ia cuvantul. Dar el promite ca vorbirea sa va fi nepartinitoare si nemagulitoare.

B. Cuvantarea lui Elihu adresata lui lov (cap. 33)

' **33:1-7** Spunandu-i „te rog", Elihu ?i solicita lui lov atentia maxima, deoarece ii va spune **cuvinte** pline de sinceritate si adevar. lov dorise sa aiba prilejui de a se dezvinovati inaintea lui Dumnezeu. Acum Elihu, desi este un muritor laurit din lut asemenea lui lov, ii va fi purtator de cuviint inaintea lui Dumnezeu iar lov va putea sa se apere, daca va dori, fara sa-i fie leamii de mSnia divina.

33:8-18 Elihu il mostra pe lov pentru modul in care a sustinut acesta ca este absolut nevinovat si pentru ca L-a Invinuit pe Dumnezeu ca s-ar il purtat nedrept cu el. **Dumnezeu este mai mare decat omul si nu are de dat nimanui socoteala...**

pentru felul in care Se poarta cu omul. E drept TnsS c3 **Dumnezeu** vorbeste prin visuri si vedenii de noapte, pentru a-i pre-veni sa se fereasca de rau si de mandrie si pentru a-i pazi de o moarte naprasnica.

33:19-30 Domnul vorbeste si prin inter-mediul durerii si al maladiilor grave, cand pana si alimentele gustoase i se par omului respingatoare. Daca un sol sau un mediator va explica neprihanirea cailor lui Dumnezeu (iar eel suferind va raspunde prin credinta), Dumnezeu i! va salva, sa nu se coboare in Groapa, in temeiul unui prej acceptabil de rascumparare. Elihu nu explica in ce consta pretul de rascumparare, dar noi suntem indreptadti sa credem ca este vorba despre Cel „care S-a dat pe Sine ca pret de rascumparare pentru toti” (1 Tim. 2:6). Cand cineva raspunde la glasul Domnului, spune Elihu, este refacut si insanatosit, fizic si spiritual. Cel ce-si marturiseste pacatele este rascumpSrat din moartea spirituala si/sau din cea fizica.

33:31-33 Daca Iov doreste sa ia cuvan-tul, e liber s-o faca. Daca nu, sa¹ asculte in continuare, cu toata atentie, retinandu-se de la orice comentarii pana cand Elihu il va Tnvata ce este intelepciunea.

C. Cuvantarea lui Elihu adresata celor trei prieteni ai lui Iov (cap. 34) 34:1-15 In continuare, **Elihu** se indreapta spre cei trei prieteni ai lui Iov, rugandu-i sa puna la Tncercare cuvintele sale cum ar gusta alimentele. Apoi citeaza afirmatia lui Dumnezeu conform careia Dumnezeu ar fi nedrept cand il face pe un om neprihanit ca el sa sufere, si ca n-are rost sa fii evlavios pentru a-I fi placut lui Dumnezeu. Dupa care subliniaza ca **Dumnezeu** nu Se face niciodata vinovat de nedreptate. Daca S-ar retrage, creaturile Sale ar pieri cu desavarsire.

34:16-30 Nu se cade sa-i spui unui **rege** sau unui nobil ca este

rau sau **nevrednic**. Cu atat mai de neconceput este sa-L condamni pe Suveranul universului, care este de o impartialitate desavzirsjta! Nici o rau-tate nu poate fi ascunsa de Dumnezeu; El ii zdrobeste pe cei rai, dar ii izbaveste pe cei asupriti.

34:31-37 Adresandu-se, dupa cate se

pare, lui Iov, Elihu il sfatuieste in continuare sa-si marturiseasca si sa se lepede de pacatul sau, incetand de a-I mai cere lui Dumnezeu sa faca ce doreste Iov. Elihu spune ca acesta a vorbitin necunostinta dc cauza, ca a rostit cuvinte pline de rautate, ca din gura lui s-a revarsat raz.vratirea, pacatul sj o sumedenie de cuvinte indrep-tate impotriva lui Dumnezeu.

mortis sa-si declare propria lui neprihanire, acum sufera aceeaasi judecata de care au parte si ipocritii. Elihu il avertizeaza ca daca va continua pe calea acesta, va avea parte de -o soarta din care nici un pret de ras-

D. A doua cuvantare a lui Elihu adresata lui Iov (cap. 35-37) 35:1-8 Apoi Elihu il mostra pe Iov pentru cutezanta de a fi pretins ca se poarta mai neprihanit decSt Dumnezeu si pentru afirmatia ca nu s-ar merita sa fii neprihanit. Pacatul omului nu-L vatama pe Dumnezeu suveran, dupa cum neprihanirea omului nu-I aduce lui Dumnezeu nici un folos.

35:9-16 Asupritorii mandri striga dis-perati cand dau de necaz, dar nu-L recunosc pe Dumnezeu! care ie-a dat Tntelepciune mai presus de animale si pfcari; drept care, rugaciunile lor nu sunt ascultate. Chiar daca nu-L .. vedem, Dumnezeu ne vede *pe noi*, iar noi trebuie sa ne incredem in El si sa nu fim aroganti. **36:1-12** In a patra sa cuvantare, Elihu pretinde ca a facut apel la adevarurile profunde ale lui Dumnezeu pentru a apara **dreptatea** lui Dumnezeu si a explica sufe-rinta. Domnul da dovada de cel mai inalt grad de dreptate in modul in care se poarta deopotriva, cu cei rai, si cu cei asupriti, precum si cu cei neprihaniti (v. 7-9), fie ca sunt regi... ocupand tronul unui regat, fie detinuti Tn lanturi. Cand oamenii neprihaniti se poarta sfidator, El cauta sa-i aduca la pocainta, aratandu-le pacatele pe care le-au saviarsit. Daca II asculta si-L slu-jesc, E! ii binecuvanteaza cu propasire. In caz contrar, ei pier loviti de sabie, fara cunostinta lui Dumnezeu.

36:13-21 Daca Iov ar fi fost supus si cait, Domnul l-ar fi izbavit din groaznica sa stramtorare, dar intrucSt a tinul

4S4

lov

cumparare, oricat de mare, nu-1 va putea izbavi. (Versetul 18 este un avertisment foarte necesar si actual pentru pacatosii de toate varstele.)

36:22-33 Intrucat Dumnezeu este atotintelept, Iov are datoria sa-L pre-amareasca. Mareta lui Dumnezeu se poate vedea si din stapanirea Sa asupra ploii, norilor, tunetului si fulgerelor. Noi nu putem pricepe deplin magnitudinea tuturor aspectelor cuprinse in providenta Sa, dar stim ca ele vestesc harul pentru copiii Lui. Cu mult timp in urma, Andreia a scris urmatoarele cuvinte:

Aceeasi furtuna care, pe de o parte, este trimisa asupra pamanturilor sub forma de pedeapsa, cu rol nimicitor, este, de cealalta parte, menita sa le aduca binecuvantari din belug, sticandu-le si rodeasca. Astfel chiar si cele mai severe din judecatile lui Dumnezeu trebuie privite in acelasi timp ca pe o sursa din care picura harul divin.³¹

37:1-13 Elihu continua sa exploreze diversele aspecte ale naturii, pentru a demonstra Intelepciunea, puterea si inimaginabil de complexa maiestate si splendoare a lui Dumnezeu. Descrierile sale ale unor stari din natura, furtuna cu ploile torentiale sau vartejul, zapada, ploaia binecuvantata, frigul, vanturile de la nord, norii grosi si cei luminosi sau lumina stralucitoare a soarelui, sunt de-aici cunoscute pentru frumusetea lor.

37:14-23 Elihu incheie cu un apel adresat direct lui Iov: „**Ia aminte, Iov, la aceste lucruri! Stai linistit si cantareste lucrarile minunate ale lui Dumnezeu!**” Dupa care pune sub semnul intrebării cunostintele lui Iov despre natura: cum sunt echilibrati norii si de ce Ti este cald cand sufla vantul din sud. Aceste provocari sunt o anticipare a unor intrebari similare dar mai sfredelitoare pe care insusi Creatorul i le va pune lui Iov in urmatoarea si ultima sec-tiune majora a cartii. O putere atat de mare si minunata depaseste cu totul puterea noastra limitata de pricepere. De aceea, eel mai bun lucru pe care Ti poate face omul

este sa se teama de Domnul si sa se supuna discipline! Sale, spre deosebire de Iov, care L-a Tinut pe Domnul ca este nedrept.

37:24 Ultimul verset rostit de Elihu con-stituie aplicatia la Iov, o concluzie succinca a Tntregii chestiuni. Primul rand din versetul 24 este lesne de inteles; al doilea este dificil in NKJV (si in alte versiuni). Francis Andersen traduce randul doi diferit, inler-pretand termenul negativ din constructia gasitam originalul ebraic ca pe o afirmatie, mai degraba decat ca pe o negatie:

De aceea, oamenii se tern de El;
Negresit toti cei cu inima
Tntleapta se tern de El!32

IV. REVELATIA DOMNULUI (38:1-42:6)

A. Prima provocare pe care i-o adreseaza Domnul lui Iov (38:1-40:2)

1. Introductiva (38:1-3)

Domnul Insusi ti raspunde acum lui Iov din vartej, un vehicul de comunicare a lui Dumnezeu cu oamenii destul de frecvent TntSnit Tn Vechiul Testament. Cuvintele lui Dumnezeu sunt foarte binevenite, dupa cearta de cuvinte din capitolele precedente. Iov umbrise statu! cu cuvinte lipsite de pricepere, adica procedase ca un necugelat cand pusese la Tndoiala dreptatea lui Dumnezeu in purtarile Sale fata de el. Acum Domnul va fi Cei care va pune Tntre-bari, iar Iov va trebui sa se pregateasca sa **raspunda** la ele!

In Tntrebarile ce urmeaza. Dumnezeu nu ne ofera o explicatie detaliata a tainei suferintei. Mai degraba, El cutreiera uni-versul pentm a ne oferi cateva stralugeri ale maiestatii, gloriei, Tntlepciunii si puterii Sale. El spune, de fapt: „Inainte de a te apuca sa-Mi critici caile, ar trebui sa le Tntrebi daca ai putea gestiona creatia cu aceeasi eficacitate cu care o gestionez Eu.” Or, asta nu face altceva decat sa-i arate lui Iov cat de neputincios, ignorant, insignifiant, inadecvat, incompetent si marginal este.

Cum arata Ridout, aici avem de a face cu vocea Domnului:

Nu mai asistam la bajbaielile mintii naturale. ca

Tn discursurile prietenilor; nici la tipetele stri-dente ale credintei ranite, ca tn cazul lui Iov; dupii cum nu mat auzim nici chiar limbajul așezat și logic structural al lui Elihu. Acum sun-tem In insasj prezenta lui lehova, El fiind eel care ne vorbeste.³³

sa patrunda mai departe in interiorul usca-tului; cum a inveșmantat apele ca pe un prune, cu nori s,i cu intuneric gros.

Pe masura ce audiem intrebarile Domnului, avem mereu impresia ca ele ar putea fi formulate la modul *aLegoric*, fiind capabile de intelesuri spirituale mult mai adanci si ca Tnsasi ordinea in care se succed isi are semnificatia ei. tntre timp, vedem ca Tntr-o oglinda, incetoșat.

Unii ar putea irtferveni aici, spuniand ca, gratie cuceririlor științei din epoca moder-na, noi cunoastem raspunsurile la multe din intrebarile puse de Dumnezeu. Drept raspuns la aceasta, Baronul Alexander Humboldt a recunoscut ca

la intrebarile la care Iov n-a tost Tn stare sa raspunda nici oamenii de s.tiinta Tnca nu sunt capabili sa raspunda. Asta pentru ca desj oamenii de s,tiinta sunt foarte isteti dind e sa explice cauzele secundare, atunci cand ajung la cauzele primare se Tmpotmolesc de-a binelea. Ei nu pot nicicum sa ajunga la marea cauza si nici nu vor [sa accepte] marea cauza.³⁴

2. *Provocarea pe baza minunilor creatiei*

inanimate (38:4-38)

38:4-7 tntr-un limbaj poetic de nease-muita frumusete, Domnul Se refera la crearea lumii, cand El **a pus temeliile pamantului**, stabilindu-i dimensiunile, trasandu-i coordonatele si asigurandu-i suportul (dupa cum știm, realizat prin sus-pendarea planetei in spatiul cosmic) -prilej care le-a determinat pe stelele diminetii sa izbucneasca in cantari de bucurie si pe toti fiii lui Dumnezeu sa scoata chiote de veselie. Apoi Domnul intreaba: „Unde **ai fost** tu cand au avut toate acestea loc?”

38:8-11 Trecand apoi de la cosmologie la geografie si oceanografie, Domnul descrie cum a pus El hotar marii, Tn li-mitele actualelor tarmuri, neTngaduindu-i

38:12-18 In continuare El zugrăvește în culori vii cum stăpânește dimineața - cum zorii dimineții mijesc pe ceruri, revarsându-și lumina binecuvântată în calea lor, demascându-i pe cei răi cărora le place să opereze sub acoperirea întinericului; cum Ți scoate lumina la iveală pe acedia, ca dintr-un ascunzis. Cum pune lumina în evidență relieful pământului, ca o pecete imprimată peste lut; cum este scos la iveală versantul de culori al peisajului Terrei. Cum până și întinericul, respectiv „lumina” preferată a răufăcătorilor, le este refuzat acestora. dându-se astfel în viață uneltirile lor. Să spună Iov ce știe despre adâncimile oceanului - îl provoacă Domnul - despre tărâmul morții și despre întinderea pământului.

38:19-24 In continuare Dumnezeu îl examinează pe Iov cu privire la originea și natura **luminii**. Soarele nu constituie răspunsul suficient, deoarece există lumina (Gen. 1:3) chiar înainte de a fi fost așezat soarele în spațiu (Gen. 1:16). A fost Iov destul de tânăr pentru a cunoaște răspunsul? Și apoi ce cunoaște el despre zapada, despre grindina, pe care Dumnezeu le canalizează uneori în slujba Sa în vremuri de restrîns sau de război? Cum se răspândesc lumina și vântul de rasărit, care par să aibă un punct de origine, peste întreaga suprafață a pământului?

38:25-30 Apoi, la ora de meteorologie, Iov este chestionat în legătură cu caderile de ploaie și fenomenul tunetului, despre modul în care se revarsă apa peste suprafața deșertului, tăcând să înflorească și să apară pe el toate tipurile de vegetație; este întrebat apoi în legătură cu sursa ploii, despre felul cum se formează roua, gheata și promoroaca. Cum se face ca apa înghețată atât de solid, meat se îngroașă ca piatra peste fața adâncului?

38:31-33 Nici o altă știință nu pare să fi fost calculată să-i demonstreze omului cât de insignifiant este ca știința astronomiei. Iată ca Dumnezeu îl chestionează pe Iov cu privire la capacitatea acestuia de a numi stelele și constelațiile, de a le păstra pe orbitele lor și de a stabili influențele lor asupra pământului.

Având în vedere afecțiunile
frecvente

pe care le auzim despre presupusa putere extraordinara a omului asupra naturii, prin intermediul stiintei, cuvintele lui Spurgeon, bazate pe versetul 31 din textul traducerii KJV, sunt o binevenita contra-balansare:

"Canst thou bind the sweet influences of Pleiades, or loose the bands of Orion?" („Poti tu sa Tnnozi legaturile Pleiadelor sau sa dezlegi fr\$nghiile Orionului?")—Job xxxviii. 31.

Cand suntem ispititi sa ne falim cu fortele capackatilor noastre, splendoarea naturii ne-ar putea arata Tndata cat de minusculti suntem. Caci nu putem urni nici macar pe cea raai micft dintre stelele cc stralucesc pe bolta, dupa cum mi putem stinge nici macar una din razele diminetti. Vorbim despre putere, dar cerurile rad de noi cu pofta. Cand Pleiadele stralucescTn anotimpul primaverii cu caldura specifica aces-tui echinocciu, noi nu le putem mfrlna actiunea, iar c&nd Orionul rroneazii pe tnaitimiie ceresti. ferecand anul in ale iernii catuse, ne este cu neputinta sa slabim giacialele sale centuri. Anotimpurile fsi urmeaza cursul ciclic dupa rSnduiala divin3 si omenirea toata cu o fararna nu le poate clinti din drumul lor. O, Doamne, ce e omul?³⁵

38:34-38 E limpede c& oricine poate pune sub semnul Tntrebarii Tntelepciunea si puterea lui Dumnezeu trebuie sa fie Tn stare \$i sa aduca ploaia, strigandu-le norilor, sau sa porunceasca fulgerului si acesta sa i se supuna pe data! Poate oare lov sa-I spuna lui Dumnezeu cum functioneaza **mintea**, cum dobande\$te omul Tntelepciune si pricepere Tn toate aceste domenii?³⁶ Nici un om nu are Tntelepciunea de a numara norii, daramite particulele de apa din care sunt alcatuiti. Tot asa nimeni nu poate stabili vremea cand ploaia va uda pamaiitul uscat, care, Tn urma secetei, s-a facut numai brusi si bulgari.

3. Provocarea pe baza minunilor creatiei

animate (38:39~f0:2)

38:39-41 In acest punct

Dumnezeu trece de **la creatia inanimatd** la cea **ani-mata**. Prin suita de Tntrebari pe care con-tinua sa i le puna, El Ti aminteste lui lov

despre providenta Sa - cum Isi deschide mana si potoleste foamea tuturor fiintelor vii, de la falnicii lei cand stau ghemuiti Tn vizuina lor, sau la panda Tn culcusul lor pana la corbul nepretentios, caruia Dumnezeu Ti pregateste hrana cand puii sai striga catre El.

39:1-8 Lui lov i se aminteste ca nimeni Tn afara de Dumnezeu nu cunoaste pe deplin perioadele de gestatie, cum nasc vietuitoarele fiecare dupa felul lor, nici instinctele caprelor salbatice de munte sau ale caprioarelor. Magarul salbatic, care nu poaie fi legal, nici tinut la oras, sub frau, ci strabate pustiul si muntii, Tn cautare dc verdeata.

39:9-18 Tot asa si bivolu! salbatic res-pinge orice Tncercare de a fi prins la jug pentru a ara sau asigura tractiunea. Dar strutul, cu aripile sale neobisnuite? In uncle privinte s-ar putea spune ca ea se poarta ncchibzuit, depunandu-si ouale in locuri descoperite si tratandu-si puii cu asprime. \$i totusi, cand vine vorba de alergat, rade de calul de cursa cu calaretu! sau cu tot!

39:19-25 in continuaie Dumnezeu TI Tntreaba pe lov daca el a daruit calului de razboi tana sa sau i-a Tnvesmantat gatul cu tunetul (sau cu coama sa, Tn NKJV marg.). Maiestuos si viteaz, mancand pamantul, el se avanta Tn lupta fara sa se teama de glasul ca de tunet al capeteniilor sau de strigatele de lupta, cu tolba de s5geti zanganitoare pc el, cu sulita si lancea stralucind.

39:26-30 Oare lov i-a dat uliului Tntelepiciunea sa migreze spre sud? El 1-a Tnv&tat pe vultur sa zboare, sa-si faca cuibul pe stanca ametitoare, de unde zareste cu ochii sai ageri prada de la mare distanta, si sa-si deprinda puii sa-si caute singuri de-ale mancarii?

40:1, 2 Din nou Domnul TI mostra pe lov pentru impertinenta sa, de a-i fi bagat de vina Celui Atotputernic. Daca e chiar asa de Tntelept si de puternic, atunci negresit s-ar cuveni sa poata raspunde la Tntreg catalogul Tntrebarilor care tocmai i s-au pus!

pe El Tn domeniul

B. Raspunsul lui lov (40:3-5)

Domnul TI Tntreaba pe lov cu ce drept II **corecteaza** sau il mostra

providentei, cSnd stie atat de putine despre creatia natural! Cel putin acum, Iov nu mai face pe grozavul. ci isi ocupa locul ce i se cuvine, zicand: „**Iata, eu sunt de nimic. Ce sa-ti raspund? Imi pun mana la gura.**” (**imi astup gura cu mana**) Coplesit de-a binelea de vastele cunostinte ale Domnului, el se hotaraste sa nu mai spuna nimic.

C. A doua provocare pe care i-o adreseaza Dumnezeu lui Iov (40:6-41:34)

1. Iov este invitat sa raspunda ca un bar-bat (40:6-14)

Dar raspunsul lui Iov nu e izvorat numaidecSt din pocainta, drept care Domnul continua sa-l dojeneasca **din mijlocul vartejului (furtunii)** si-l Tndeamna pe Iov sa se tncinga, vorbind ca un **barbat**. Oare nu-L acuzase Iov pe Dumnezeu ca e nedrept? Nu -L condamnase el, pentru a se scoale pe el nevi-novat? Acum a venit randul ca Iov sa Tndeplineasca rolul dumnezeirii, etalandu-si atotputernicia si vorbind cu tunetul. Sa ocupe tronul, sa Tmbrace vesmintele maiestatii, splendorii, slavei si frumusetii. Si de va putea Tnfaptui toate acestea, Domnul ti va recunoaste puterea, de a-si fi sie Tnsusi propriul izbavitor.

2. Iov este invitat sa ia aminte la behe-mot (40:15-24)

Mai departe, Domnul Tl tndeamna pe Iov sa ia aminte la behemot, pe care tot El l-a creat, ca si pe Iov. Aceste cuvinte demoleaza opinia unor comentatori care afirma ca behemotul si leviatanul ar fi fost niste fapturi *mitologice* binecunoscute In lumea antica. Ca ele au fost fiinte reale, iar nu Tnchipuiri e limpede din acest text, caci o fiinta imaginara, inexistentă nu ar fi putut contracara o fiinta creata, cum este omul.

Cuvantul behemot este pluralul unui substantiv obisnuit din limba ebraica, prin care sunt desemnate vitele (*behemah*). Meredith Kline explica:

Termenu! behemot, redat Ia forma de plural intensiv, desemniind „fiara prin excelenta,” ar

putea constitui un epitet, fnsemnand cununa c3ilor lui Dumnezeu (v. 19a), dupa cum iji Tn cazul leviatanului se fac afirmari de t'Ektura superlativa (41:33, 34).¹⁷

Dumnezeu Tl prezinta pe **behemot** ca **prima din caile Sale**, adica Exponata Numarul Unu din regnul animal. Desi nu suntem Tn stare sa-l identificam cu certitudine, stim ca este erbivor, amfibiu si peste masura de puternic. Ca se odihneste Tn ti-nuturile mlastinoase, ferite, si ca nu se lasa intimidat. invatamSntul care se desprinde de aici este ca daca Iov nu poate stapani nici macar acest dobitoc, cum se poate astepta sa stapaneasca lumea?

Behemotul a fost uneori identificat cu hipopotamul,¹⁸ iar unii traducatori ai Bibliei, printre care si Louis Segond, Tn versiunea sa franceza, chiar introduc acest termen Tn textul sacru. Numai ca oricat de multa imaginatie ai avea, tot n-ai putea ca-lifica hipopotamul, „prima din caile Domnului” - mai degraba ai putea atribui acest calificativ unui elefant, sau unui mamut, dar Tn nici un caz unui hipopotam! Cand copiii viziteaza gradina zoologica, pot fi auziti chiuind de Tncantare cand privesc coada scurta a bietului hipopotam, pe cand Tn behemot ni se spune (40:17) ca **isi indoaie coada tare ca un cedru!**

Unii oameni de stiinta crestini sunt con-vinsi Tn prezent ca behemotul trebuie sa fi fost un animal, disparut Tntre limp, care a trait probabil Tn regiunile izolate din jungla africana. De fapt o reptila de lipul dinoza-urului pare sa corespunda foarte bine descrierii biblice.³⁹

Iov este invitat sa ia aminte la leyiatan (cap, 41)

Dumnezeu nu a raspuns direct la plan-gerile formulate de Iov. Mai degraba, El pare sa-i fi spus lui Iov: „S-ar cuveni sa ai Tncredere Tn Tntelepciunea, dragostea si puterea Unuia care este atat de mare, atat de maiestuos, atat de glorios.”

41:1-9 O alta fiinta amfibie, de pro-portii impresionante este **leviatanul**, care ocupa un loc unic

Tn cadrul creatiunii lui Dumnezeu.
Poate Iov sa-l struneasca pe acest
animal? - doreste Dumnezeu sa stie.

4SS

Iov

„Atinge-te de el o singura data, si a doua oara n-o sa-ti mai treaca prin gand s-o faci. Niciodata nu vei uita lupla [ce va urma]" (v. 8 TEV). Termenu! **leviatan** din lite-ratura stravechilor canaaniti desemna „un balaur marin cu sapte capete," dar, cum arata Andersen, asta „nu demonstreaza ca leviatanul ar fi totusi monstrul cu insusiri mitologice din acesl poem."⁴⁰

In limba engleza folosim ■ curent ter-meni precum *Thursday* (joi), *January* (ianuarie) si *hell* (iad) fara sa exprimam prin aceasta credinta Tn originile *cuvintelor propriu-zise* Tn literature pagana. Uzanta este cea care stabileste Tn final sensui cuvintelor, iar aici Dumnezeu TI Tndeamna pe Iov sa ia aminte la o fiinta reala, chiar daca noi, cei de azi, nu putem identifica cu precizie care din animale este desemnat prin termenul „leviatan." Cel mai frecvent s-a optat pentru croco-dilul din apele Nilului, si, Tntr-adevar, descrierea biblica corespunde foarte mult cu Tnsusirile acestui animal.

Pe cand behemotul este Tn principal o faptura *de uscat*, leviatanul este prin exce-lenta o creatura *acvatica*. Omul nu-1 poate prinde cu carligul si undita; nu-1 poate imblanzi si nu-1 poate domestici, ca pe un animal favorit de casa. Invelisul sau exterior, ca o platosa armata, respinge har-poanele si sulitele iar privirea sa TI lecuiește pe om de orice Tncercare de a se lega de el.

41:10, 11 Dumnezeu Tnterupe descrierea pentru a pune o Tntrebare pertinen-ta: Daca oamenii se cutremura Tn fata unei simple fapturi de genul acesteia, cu cat mai multa frica ar trebui sa se poarte ei fata de El care a creat rapture respective, El, care este etem, Stapanul si Creatorul a toate? Kline comenteaza:

Negresit aici este miezul fragmentului: Iov tre-buie adus in punctu! de a recunoaste, pomind de la neputinta sa de a invinge pana si o faptura creata asemenea lui, cat de mare este nechib-zuinta de a aspira la tronul Creatorului.⁴¹

41:12-33 Dar sa revenim la leviatan, a

carui structura este de proportii masive, fiind Tnzestrat cu o forta extraordinara.

Pielea lui e extrem de dura, constituind un formidabil stmt protector. El nu poate fi ■ Tnfrnat. Gum si dintii sai sunt ca un clcste. Pielea si solzii sai se aseamana cu o annum de placi suprapuse. In lermenii poetici. Domnul descrie stranutul acestui animal. cu groaza pe care o raspandesc ochii, gura si narile sale, atunci cand este provocai. Taria leviatanului este uriasa iar carnea dc pe el bine Tnchegata, compacts. Nemfricat. el umple dc frica pe cei cu inimile ccie mai curajoase, cand se scutum si respinge sagetile inofensiveTndreptateimpolrivasa. Cand se taresic prin mai. iasa Tn urma sa o dara de sageti, ca si cand pantecele i-ar fi din cioburi de slicla. Face sa clocoleasca adancul ca un cazan, lasand dupa el n carare luminoasa (fosforeseenta). Chiar daca ar fi sa tinem cont de tendinta litera-turii rasaritene de a recurge frecvent la hiperbole, este greu sa ne imaginam cum ar putea. pana si eel mai mare crocodil, sa tie denumil: „**rege peste toti copiii man-driei.**”^{*2}

Descrierile animalelor salbatice sau poate ale unor dinozauri din aceste capitole *reflecta* gloria, puterea si maiestatea lui Dumnezeu Insus.i. Ele sunt creatia Sa si El Se folosesle de ele Tn mod expres pentru a ilustra splendoarea si taria Sa. De aceea nu trebuie sa ne mire ca Tncepe cu animale plapande cum ar i'i caprioara si corbul, pentru ca apoi sa treaca trecptat !a cea mai mare dintrc toate creaturiie, *behemotul* pe uscat si la regele tularor animalelor - leviatanul de pe mare, care a avul o reputalie incredibil de iloroasa.

D. EPILOG: TRIUMFUL LUI IOV (42:7-17)

A. Prietenii lui Iov sunt mustrati si reabUitati (42:7-9)

Domnul Ti mostra apoi pe **EHfaz** si pe cei **doi prieteni** ai sai⁴⁶ pentru ca L-au reprezentat eronat, sustinand ca toate suferintele sunt o forma de pedeapsa pentru pacate savarsite. In cazul lui Iov o atare afirmatie nu a putut sta Tn picioare. Apoi,

ascultand de porunca lui Dumnezeu, ei au adus o uriasa jertfa arsa-de-tot (**sapte tauri si sapte berbeci**). Iov a Tndeplinit rolul de

mijlocitor, rugandu-se **pentru prietenii sai**, urmare fiind ca a fost oprita judecata ce urma sa se abata asupra lor, iar lov a fost acceptat.

B. Refacerea averii lui lov (42:10-17)

42:10-12 De Tndata ce lov s-a rugat pentru ei, Domnul i-a redal, Tn ordinc invcrsa, Tndoit cat avusese lov tnainte: de doua ori mai multe oi, camile, boi si magarite.

42:13-17 De asemenea a primit sapte fii si trei fiice, ceea ce a dublat numarul mem-brilor t'amiliei sale, devreme ce se pre-supune ca Tnca Ti mai *avea* pe primii zece Tn cer. **lov a trait Tnca o suta patruzeci de ani. Domnul I-a binecuvantat pe lov in zilele din urma mai mult decat la inceput.** Si astfel **lov a murit, batran Si satul de zile.** Si Tn toate acestea, lov nu L-a blestemat pe Dumnezeu, cum spusese Satan ca va face.

Este o minunata trasatura a harului lui Dumnezeu ca lov, care fusese atat de hidos desfigurat de boala sa, dupa refacerea sa, a avut fiice de o frumusele iesita din comun (e Tndeobste cunoscul faptul ca tatii au Tnclinatia sa se laude cu frumusetea ficelor lor!). Pline de Tnvataminte sunt si numele ficelor lui lov:⁴⁷ **lemima** (*pommbita*); **Kezia** (*cassia*, o *coaja de scortisoard* cu aroma placuta); si **Keren-Hapuc** (*corn de cosmetice pentru ochi*⁴⁸). De asemenea, lov le-a dat o mostenire Tmpreuna *cu fratii* lor, aceasta nefiind probabil un obicei curent Tn era patriarhala.

V. fNCHEIERE: INVATAMINTELE CE SE DESPRIND DIN CARTEA IOV

Daca stam sa ne gandim, taina suferintei umane tot n-a fost pe deplin eluci-data. Sau, cum se exprima Wesley Baker:

Cand ajungem !a capiitul ciirtii lov, nu gasim scris nici un raspuns. Nimic care sa satisfaca mintea logical⁴⁹

Dar putem l'i siguri de doua fapte imua-bile:

Mai Tnlai de faptul ca suferinta lui lov nu a Cost urmare directa a vreunui pacal savarsit de el. Dumnezeu a depus marturic despre el ca este un om drept (1:8). Dumnezeu a mai afirmat ca iogica si argu-mentatia celor trei prieteni ai lui lov - cum ca lov era pedepsit de Dumnezeu din pri-cina pacalcilor sale - nu a ramas Tn picioarc (42:8).

In al doilea rand, desi lov nu a suferit datorita faptului ca ar fi pacatuit, Tncer-carile prin care a trecut *au dat totusi hi vileag* ca Tn inima lui se gasea mandrie, Tndreptatire dc sine si animozitate. lov nu a fost izbavit pana nu a avut o imagine clara a nimicniciei sale pe dc o parte, si a maretici lui Dumnezeu pe de alia (42:1-6), si pana nu s-a rusial pentru prietenii sai (42:10).

lata cateva din Tnvataminlele pe care 1c desprindem din cartea lov:

- 1.Cei drcpti nu sunt scutiti de suferinta.
2. Suferinta nu este neaparat urmare a pacatului.
2. Dumnezeu a asezat un gard protector Tn jurul celor neprihaniti.
2. Dumnezeu nu trimite boala sau suferinta. Ele provin de la Satan (Luca 13:16; 2 Cor. 12:7).
2. Satan detine un anumit grad de control pe taramul celor rai (sabeenii si caldeenii), Tn domeniul dezastrelor na-turale (focul din cer), Tn eel al fenomenelor meteorologice (un marc vanl), al maladiilor (bubele cu care a fost acopcrit trupul lui lov) si al morlii.
2. Satan poate sa aduca acesle lucruri pesle credincios *numai cu permisiunea lui Dumnezeu.*
2. Adesea se afirma ca Dumnezeu a facul cutare sau culare lucru, cand, dc faapl. El doar a Tngaduit ca acel lucru sa se Tntample. „Sa acceptam doar binele de la Dumnezeu si sa nu acceptam si adversitatea?”
2. Trebuie [s5.pri.vim](#) lucrurile ca venind de la Dumnezeu, prin permisiunea Sa, iar nu dc la Satan. „Domnul a dat, Domnul a iuat.”
9. Dumnezeu nu explica intotdeauna motivul pentru care suferim.

10. Suferinta dezvoltă în noi capacitatea de a îndura.
11. Când te vizitam pe sfinții aflați în suferință, nu trebuie să avem un spirit de judecată.
11. Vizita noastră să nu fie de lungă durată.
13. Rățiunile noastre sunt și argumentele omenirii nu ne sunt de folos. Numai Dumnezeu poate să mângâie în chip desăvârșit.
14. La sfârșitul cărții Iov vedem că „Domnul este plin de milă și îndurare” (Iac. 5:11). De asemenea, aflăm că „uneori, eel puțin, relele sunt îndreptate în viața aceasta.
14. Răbdarea lui Iov în suferință L-a îndreptat pe Dumnezeu, L-a dat câștig de cauză.
16. Răbdarea lui Iov L-a dovedit pe Satan că pășă fals și mincinos.
16. „Un om este mai mare decât lucrurile care-l înconjoară și indiferent ce s-ar putea abate peste averea sau familia sa, Dumnezeu este tot atât de vrednic de a fi laudat și de a ne pune încrederea în El ca și mai înainte.”
16. Trebuie să ne ferim de a face afirmații generale, atotcuprinzătoare, care nu permit nici o excepție.
19. Satan nu este nici omniprezent, nici omnipotent nici omniscient (nici atotprezent, nici atotputernic, nici atotștiitor).
19. Deși Dumnezeu îngăduie suferința nemerită, El rămâne un Dumnezeu drept și bun.

Din alte părți ale Bibliei găsim lumină suplimentară asupra motivelor pentru care Dumnezeu le îngăduie sfinților săi să sufere:

1. Uneori suferința este urmarea unui păcat nejudicat din viața credinciosului (1 Cor. 11:32).
2. Este mijlocul prin care Dumnezeu dezvoltă în noi harurile spirituale, cum ar fi răbdarea, îndelunga răbdare,

smerenția
(Rom. 5:3, 4; Ioan 15:2).

3. Suferința îndepartează zgura și împuritățile din viața credinciosului, așa
ca Domnul să-și poată vedea chipul

oglindit mai desavarsit (Isa. 1:25).

4. Suferinta Ti Tnvredniceste pe copilul lui Dumnezeu sa-i mangaie si pe altii cu acelasi gen de mangaieri cu care l-a mangaiat Dumnezeu pe el sau pe ea (2 Cor. 1:4).
4. Suferinta Ti Tnvredniceste pe sfant sa ia parte la suferintele neispasitoare ale Mantuitorului si astfel sa-I fie mai recunoscator (Fil. 3:10).
4. Suferinta este o lectie practica in folosul fiintelor din cer si de pe pamant (2 Tcs. 1:4-6). Ea le arata ca Dumnezeu poate fi *iubit doar pentru ceea ce este El Insusi*, iar nu doar pentru binefacerile revarsate de El asupra lor.
4. Suferinta este asigurarea ca suntem fii, Tntrucat Dumnezeu nu-i disciplineaza decat pe cei pe care-i iubeste (Ev. 12:7-11).
4. Suferinta Ti face pe sfinti sa-si puna Tncrederea numai in Dumnezeu, si nu in forte lor proprii (2 Cor. 1:9).
9. Suferinta Ti pastreaza pe copiii !
ui
Dumnezeu aproape de El (Ps. 119:67).
10. Suferinta este arvuna slavei viitoare (Rom. 8:17, 18).
10. Dumnezeu nu Tngaduie niciodata sa fim ispititi peste puterea noastra de a suporta (1 Cor. 10:13).

„Ati auz'it de. rabdarea lid Iov si ad vazut ce sfdrsit i-a dat Domnul, pentru ca Domnul este plin de mild si tndurare.” (Jacov 5:11b).

NOTE FINALE

¹(Intro) Samuel Ridout, *Job: An Exposition*, p. 5.

²(Intro) Geneza 1-11 este datat cam de pe la anul 2000 T.Cr. si mult mai devreme. in urmarirea firului genealogiilor.

³(1:3-3) „Altii sustin o identificare cu regiunea de la est de Edom Tn nordul Arabiei” (*The Revell Bible Dictionary*, ed. de Lawrence O. Richards, p. 1138).

⁴(1:4, 5) Charles Haddon Spurgeon, *Morning and Evening* („Dimineata si seara”), p. 721.

⁵(1:6-12) In limbile semitice „fiii lui Dumnezeu” era termenul standard care desemna „Tngeri”.

6(2:1-10) Harold St. John, *Job, The Lights and Shadows of Eternity*, p. 9.

7(Cap. 3-31:Intro) Ridout, *Job*, p. 33.

8(Cap. 3-31:Intro) *The New Scofield Bible, New King James Version*, p. 595.

9(Cap. 3-31 :Intro) *Ibid.*, p. 598.

iQ(Cap. 4, 5:Intro) Ridout, *Job*, p. 43, 44.

"(Cap. *B: Intro*) *Ibid.*, p. 64.

12(9:32-35) Matthew Henry, "Job," in *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*, 111:59.

13(10:8-12) St. John, 7oi, p. 17.

14(11:1-12) Ridout, *Job*, p. 31.

15(13:20-28) Francis I. Andersen, *Job: An Introduction and Commentary*, p. 163.

'6(14:13-17) St. John, *Job*, p. 17, 18.

"(15:14-16) Ridout, 7oi>, p. 84.

18(19:25-27) Spurgeon, *Morning and Evening*, textul devotional pentru dimineata zilei de 21 aprilie.

19(19:25-27)/^., p. 21.

20(20:20-29) G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Old Testament*, 11:3.

21(22:21-30) Albert Barnes, "Job," in *Notes on the Old Testament*, 11:3.

22(23:1-9) Spurgeon, *Morning and Evening*, textul devotional pentru seara zilei de 19 noiembrie.

23(24:1-12) Ridout, *Job*, p. 124.

24(24:18-25) Andersen, *Job*, p. 213.

25(24:1S-25) *Ibid.*

26(Cap. 25:Intro) Ridout, *Job*, p. 127.

27(26:5-13) ft/rf., p. 133, 134.

28(28:1-11) Andersen, *Job*, p. 225.

29(28:1-11)/^.

30(31:38-40) Ridout, *Job*, p. 169.

31(36:22-33) Citat de Otto Zockler, „The Book of Job,” in *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*, IV:596.

32(37:24) Andersen, *Job*, p. 268.

33(38:1-3) Ridout, *Job*, p. 210, 211.

34(38:1-3) Citat de William Kelly in *Eleven Lectures on the*

Book of Job, p. 278.

3⁵(38:31-33) Spurgeon, *Morning and Evening*, textu! devotional pentru seara zilei de 21 martie.

36(38:34-38) Intrucat versetul 36 pare sa intrerupa discutia privitoare la feno-menele meteorologice din versetele 34-38, s-au propus multe alte traduced. Trebuie sa

recunoastem ca originalul ebraic e dificil ?n acest punct.

37(40:15-24) Meredith G. Kline, Job." in *Wycliffe Bible Commentary*, p. 488.

38(40:15-24) De exemplu, Barnes a folosit urmatoarea descriere pentru ca hipopotam sa poafa fi integral in text: „Capul urias al animalului, de la proemi-nenta ochilor, gura uriasa si modul unic Tn care este dispus maxilarul Tn structure capului, este de o uratenie aproape grotesca. Cand Tsi deschide falcile, gura enorma si limba, de culoare liliacee si grasa, inzestrat fiind cu coltii sai formida-bili - toate acestea creeaza o imagine izbitoare" (Job," 11:247, 248). Singura problema este ca desi descrierea pe care o face Barnes *hipopotamului* este buna, coltii, limba de culoare liliacee, etc. nu se regSsesc deloc in cartea *Iov*! De asemenea, nici falca, nici capul nici gurabehemotului (cap. 40) nu sunt descrise in Scripture.

39(40:15-24) Vezi Ken Ham. „What Happened to the Dinosaurs'?" (Ce s-a Tntamplat cu dinozaurii) *ANSWERS to Some of the Most Asked Questions on Creation/Evolution* (Sunnybank, Australia: Creation Science Foundation Ltd., 1986). Vezi si Henry Morris, *The Remarkable Record of Job* (Grand Rapids: Baker Book House, 1990).

40(41:1-9) Andersen, *Job*, p.

289.

41(41:10, II) Kline, Job," p.

488.

42(41:12-34) Descrierea leviatanului din Iov 41 ne aminteste de plesiosaur, o reptila marina de dimensiuni enorme din era dinozaurilor, despre care se crede ca a disparut. Descrierea se mai aseamana si cu creaturile misterioase despre care se afirma ca ar fi fost zarite in Loch Ness, Scotia.

43(42:1-6) Este posibil ca Dumnezeu sa i se fi aratat lui Iov in cadrul unei *teofanii*, adica o manifestare vizibila a gloriei lui Dumnezeu.

44(42:1-6) SJ alte perscnaje biblice si-au dat seama de starea

lor nenorocita de pacat Tn prezenta lui Dumnezeu, Tntre care si Moise (Ex. 3:6); Isaia (Isa. 6.5); Petru (Luca 5:8); Pavel (Fapte 9:4), si Ioan (Apo. 1:17).

45(41:1-6) Moody, *Notes from My Bible*, p. 62.

⁴⁶(42:7-9) Este interesant de observat ca Elihu, al patrutea om care i s-a adresat lui Iov, nu este muștră. Mai mult, el nu mai este menționat în cuprinsul cărții după aceasta. Sfatul său a fost, după câte se pare, corect și a jucat probabil rolul de „tran-zitie” între sfaturile rele ale prietenilor și răspunsul maiestuos dat de Dumnezeu lui Iov. Aceasta explicată este în anonie și cu teoria menționată anterior potrivit căreia Elihu a fost un tip al lui Cristos.

47(42:13-17) Ridout crede că numele au „semnificație divină... Acestea sunt roa-dele încercărilor lui Iov. Porumbelul, su-gerând gingașia și iubirea unei pasări a mtristării. Cassia, amintind de mireasma ce a picurat din zdrobirea sa; și cornul cos-meticeii a amintit de «frumusețe în locul cenușii» de care avea acum parte. Iubirea, mireasma, frumusețea - toate acestea provin din suferințe. Cu adevărat putem spune că nu sunt fiice mai frumoase decât acestea” {Job, p. 263, 264}.

⁴⁸(42:13-17) Femeile din vechime își machiau mai degrabă ochii, decât buzele. Toate acestea ilustrează cuvintele lui Solomon: „Nimic nu e nou sub soare”!

^^ (încheiere) Wesley C. Baker, *More Than a Man Can Take: A Study of Job*, p. 128.

BIBLIOGRAFIE

Andersen, Francis I. *Job: An Introduction and Commentan.*; London: InterVarsity Press, 1976. Baker, Wesley C. *More Than a Man Can Take: A Study of Job.* Philadelphia: The Westminster Press, 1966.

Delitzsch, F. "The Book of Job." In *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vol. 9, 10. Reprint. Grand Rapids: Eerdmans Publishing Co., 1971.

Green, William Henry. *The Argument of the Book of Job.* Reprint. Minneapolis, MN: James & Klock Christian Publishers, 1977.

Ham, Ken. "What Happened to the Dinosaurs?" *Answers to Some of the Most Asked Questions on Creation/ Evolution*. Sunnybank, Australia: Creation Science Foundation Ltd., 1986.

Kelly, William. *Eleven Lectures on the Book of Job.* Reprint. Denver: Wilson Foundation, n. d.

Kline, Meredith G. "Job." In *Wycliffe Bible Commentary*. Chicago: Moody Press, 1962.

Minn, H. R. *The Burden of this Unintelligible World or The Mystery of Suffering*. Auckland, New Zealand: Whitcombe & Tombs Limited, 1942.

Morris, Henry. *The Remarkable Record of Job*. Grand Rapids: Baker Book House, 1990.

Ridout, Samuel. *The Book of Job: An Exposition*. Seventh Printing. Neptune, NJ: Loizeaux Brothers, 1976.

St. John. Harold, *Job, The Lights and Shadows of Eternity* (pamphlet). New York: Bible Scholar, n.d.

Zockler, Otto. "The Book of Job." In *Lange's Commentary on the Holy Scriptures*. Vol. 4. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, Retiparire, 1960.